

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ І МЕНЕДЖМЕНТУ
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

освітній ступінь – «Магістр»

**на тему: Фінансове забезпечення логістичної діяльності торговельного
підприємства**

Виконав: **Рисований Антон Вікторович**
студент спеціальності
072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Керівник: **Маслак Наталія Григорівна**
к.е.н., доцент кафедри фінансів, банківської справи
та страхування

Рецензент: **Галич Олександр Анатолійович**
к.е.н., професор кафедри публічного управління і
адміністрування
Полтавського державного аграрного університету

Суми – 2023

АНОТАЦІЯ

Рисований А.В. Фінансове забезпечення логістичної діяльності торговельного підприємства.

Кваліфікаційна робота зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», СНАУ, Суми 2023 р. – Рукопис.

Кваліфікаційна робота розглядає економічну сутність та ефективність формування фінансового забезпечення логістичної діяльності підприємства у сучасних умовах. Зазначається, що метою якісного фінансового забезпечення логістичної діяльності є створення багатофункціональної та багатоканальної системи формування та використання фінансових ресурсів, що є стійкою до впливу внутрішніх та зовнішніх факторів ринкової кон'юнктури. Це досягається опрацюванням та вдосконаленням інституціонального середовища відповідно до внутрішньодержавних цілей і завдань економічного розвитку, а також відповідно до вимог світових інституцій до міжнародної торгівлі. Так, якщо у 2019 році загальна вартість складала біля 1,6 млрд. грн, то у 2022 році підвищилась до 3,9 млрд. грн що свідчить про позитивні тенденції у розвитку підприємства. При цьому вартість власного капіталу та зобов'язань підприємства зростала нерівномірно. За рахунок суми нерозподіленого прибутку сума власного капіталу у 2021 році сягнула 1,37 млрд. грн, що є найбільшим показником за весь період дослідження. Відмічено суттєві зміни у структурі джерел фінансування підприємства. Так, якщо у 2021 році за рахунок власного капіталу фінансувалось 44% діяльності підприємства, то вже у 2022 році цей відсоток зменшився до 22,8 і є найменшим за весь період. Зростає залишкова вартість основних засобів з 28,7 млн. грн у 2019 році до 82,5 млн. грн у 2022 році. Розглядаючи оборотні активи відмічається великі значення показників іншої поточної дебіторської заборгованості та грошових коштів та їх еквівалентів. Констатується позитивну динаміку основних показників звіту про фінансові результати. Слід відмітити що всі види діяльності є прибутковими для підприємства. Найбільша сума прибутку формується від основної операційної діяльності підприємства. Одним із основних принципів ефективного фінансового забезпечення логістики є прозорість витрат. Підприємство повинно чітко розуміти всі етапи своєї логістичної діяльності, визначати ключові точки витрат та забезпечувати їхню контрольованість. Регулярний моніторинг фінансових показників на кожному етапі логістичного процесу дозволяє швидко реагувати на зміни та оптимізувати ресурси. Наголошується, що для логістичної діяльності вибір оптимального методу врахування витрат повинен спиратися на найбільш суттєві аспекти, що формують собівартість. Введення більш докладної класифікації дозволить поєднувати елементи управлінського та фінансового обліку для підвищення ефективності управління фінансовими результатами.

Ключові слова: фінансові ресурси, фінансові результати, фінансове забезпечення, логістика, ризик-менеджмент, прибуток.

ANNOTATION

Rysovanij A. Financial support of the logistics activities of the trading company.

Qualification work on specialty 072 "Finance, banking and insurance", SNAU, Sumy 2023 - Manuscript.

The qualification work examines the economic essence and effectiveness of the formation of financial support for the enterprise's logistics activities in modern conditions. It is noted that the goal of high-quality financial support of logistics activities is the creation of a multifunctional and multi-channel system for the formation and use of financial resources, which is resistant to the influence of internal and external factors of the market situation. This is achieved by working out and improving the institutional environment in accordance with domestic goals and objectives of economic development, as well as in accordance with the requirements of world institutions for international trade. So, if in 2019 the total cost was about 1.6 billion UAH, then in 2022 it increased to 3.9 billion UAH, which indicates positive trends in the development of the enterprise. At the same time, the value of the company's equity and liabilities grew unevenly. Due to the amount of retained earnings, the amount of equity in 2021 reached UAH 1.37 billion, which is the largest indicator for the entire period of the study. Significant changes in the structure of the company's financing sources were noted. So, if in 2021, 44% of the company's activities were financed through equity, then in 2022 this percentage decreased to 22.8 and is the lowest for the entire period. The residual value of fixed assets is increasing from UAH 28.7 million in 2019 to UAH 82.5 million in 2022. Considering current assets, high values of indicators of other current receivables and cash and their equivalents are noted. Positive dynamics of the main indicators of the report on financial results are noted. It should be noted that all types of activities are profitable for the enterprise. The largest amount of profit is generated from the main operating activities of the enterprise. One of the main principles of effective financial support for logistics is cost transparency. The enterprise must clearly understand all stages of its logistics activities, determine the key points of costs and ensure their controllability. Regular monitoring of financial indicators at each stage of the logistics process allows you to quickly react to changes and optimize resources. It is emphasized that for logistics activities, the choice of the optimal cost accounting method should be based on the most significant aspects that form the cost price. The introduction of a more detailed classification will allow combining the elements of management and financial accounting to improve the efficiency of managing financial results.

Keywords: financial resources, financial results, financial support, logistics, risk management, profit.

ЗМІСТ

ВСТУП	
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЛОГІСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	10
РОЗДІЛ 2 ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЛОГІСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ ВКФ «КОНДИТЕРОПТТОРГ» М.СУМИ	20
2.1 Фінансово-економічна характеристика підприємства	20
2.2 Використання фінансових ресурсів в процесі логістичної діяльності ТОВ ВКФ «КОНДИТЕРОПТТОРГ»	28
2.3 Оцінка ефективності фінансового забезпечення логістичної діяльності ТОВ ВКФ «КОНДИТЕРОПТТОРГ»	33
РОЗДІЛ 3 НАПРЯМКИ УДОСКОНАЛЕННЯ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЛОГІСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ ВКФ «КОНДИТЕРОПТТОРГ»	43
3.1 Управління фінансовими результатами як ключовий етап фінансового забезпечення логістичної діяльності	43
3.2 Моделювання логістичної діяльності та прогнозування фінансових результатів діяльності ТОВ ВКФ «КОНДИТЕРОПТТОРГ»	57
3.3 Стратегія управління витратами логістичної діяльності ТОВ ВКФ «КОНДИТЕРОПТТОРГ»	59
ВИСНОВКИ	64
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	68
ДОДАТКИ	73

ВСТУП

Актуальність теми. У сучасних умовах відбуваються швидкоплинні коливання фінансового ринку, які підсилюються розвитком та втіленням інформаційних технологій, зростанням конкуренції, загостренням глобальних суперечностей, що суттєво впливає на стан реального сектору економіки та на рівень життя населення. Посилення фінансового чинника розвитку економіки змусило досліджувати зміни, що відбувається в процесі формування та перерозподілу фінансових ресурсів. Багато дослідників намагаються виявити і проаналізувати рух потоків, що відбуваються в фінансовій сфері. Це є особливо актуальним для логістів, що досліджують діяльність суб'єктів господарювання, і які у процесі реалізації своїх цілей, виявляють фінансові потоки та управляють ними. У цьому сенсі для дослідників вельмиважливим завданням є визначення фінансових потоків, що циркулюють саме у межах логістичних систем підприємств. Тому питання фінансового забезпечення логістичної діяльності залишається актуальним.

Тему фінансового забезпечення логістичної діяльності торгового підприємств досліджувало велике коло науковців. В процесі виконання кваліфікаційної роботи магістра нами використано праці таких науковців і практиків як: Бестужева С. [1], Бондар Ю. [2], Бугас В. В., Коваль А. А. [4], Власюк Н.І., [5] Єрмоленко О. А., [8] Заплатинський М. В., [9] Захарченко Т., [11] Каранковський А. О., [13] Побережний А. А., [13] Клименко Д. М. [15], Машлій Г. Б. [17], Нечипоренко А. В. [19], Рибалкіна А. О. [19], Перестюк хї В. С. [21], Сологуб Т. А., Румик І. І., Пилипенко О. О. [26], Томашук І. В., Томашук І. О. [32] та багато інших. Проте питання впровадження нових форм і методів фінансування потребують подальших досліджень.

Метою дослідження є теоретико-методичне обґрунтування та визначення основних напрямків удосконалення фінансового забезпечення логістичної діяльності торгового підприємства.

Відповідно до поставленої мети були вирішені такі **завдання**:

- розглянуто теоретичні основи фінансового забезпечення логістичної діяльності підприємства;
- оцінено ефективність фінансового забезпечення логістичної діяльності підприємства;
- надано фінансово-економічну характеристику ТОВ ВКФ «КОНДИТЕРОПТТОРГ»;
- оцінено ефективності використання фінансових ресурсів у процесі логістичної діяльності ТОВ ВКФ «КОНДИТЕРОПТТОРГ»;
- обґрунтовано перспективні напрямки удосконалення фінансового забезпечення логістичної діяльності підприємства;
- розглянуто управління фінансовими результатами як ключовий етап фінансового забезпечення логістичної діяльності;
- розроблено стратегію управління витратами логістичної діяльності ТОВ ВКФ «КОНДИТЕРОПТТОРГ»;
- зроблено висновки.

Об'єктом дослідження є процес фінансового забезпечення логістичної діяльності торгового підприємства.

Предметом дослідження є теоретичні засади та практичні рекомендації щодо фінансового забезпечення логістичної діяльності торгового підприємства.

Елементами наукової новизни одержаних результатів роботи є розробка і обґрунтування пропозицій щодо фінансового забезпечення логістичної діяльності торгового підприємства, які базуються на максимізації чистого фінансового результату діяльності підприємства, моделюванні та прогнозуванні основних етапів побудови логістичної складової.

Практичне значення одержаних результатів визначається обґрунтованими пропозиціями щодо фінансового забезпечення логістичної діяльності торгового підприємства і стосується моделювання і прогнозування основних фінансових індикаторів розвитку підприємства.

При написанні кваліфікаційної роботи використовувались такі **методи дослідження**: порівняння і вимірювання; ідеалізації і формалізація (при розробці пропозицій і моделюванні податкових платежів), аналізу і синтезу (при дослідженні ефективності формування і використання фінансових ресурсів) тощо.

Апробація результатів кваліфікаційної роботи. Положення кваліфікаційної роботи знайшли відображення у матеріалах конференцій: науково-практичній конференції викладачів, аспірантів та студентів Сумського НАУ (25-28 квітня 2023 р.); V Міжнародній науково-практичній конференції «GLOBAL SCIENCE: PROSPECTS AND INNOVATIONS», 28-30.12.2023 Ліверпуль.

Публікації. За матеріалами кваліфікаційної роботи опубліковано 2 тези наукових конференцій.

Структура і обсяг роботи. Кваліфікаційна робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел з 41 найменувань, 2 додатків. Основний текст викладений на 73 сторінках комп'ютерного тексту, робота містить 37 таблиць, 7 рисунків.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЛОГІСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

У умовах фінансової кризи, військового стану та дефіциту оборотних активів наявність фінансових ресурсів є ключовим фактором розвитку підприємств, при цьому ефективність їх діяльності безпосередньо залежить від того, наскільки швидко і ефективно кошти, вкладені в активи, можуть бути конвертовані в реальні гроші. Рівень конкурентоспроможності підприємства визначається великою мірою ефективністю управління його фінансовим забезпеченням, яке включає формування оптимальної структури та умов залучення ресурсів.

В економічній літературі термін "забезпечення" використовується у трьох контекстах: як система методів для систематичного виконання роботи і засобів [4, 13, 30], як сукупність ресурсів, що гарантують існування системи [2, 17, 28], і як комплекс заходів, що створюють умови для нормального протікання економічних процесів [15, 26, 33]. В фінансовій науці визначилися різні підходи до розуміння сутності поняття "фінансове забезпечення".

В рамках першого підходу, Тітенко З. М. визначає фінансове забезпечення як "один із методів фінансового впливу на соціально-економічний розвиток, що реалізується на основі системи фінансування та може приймати форми самофінансування, кредитування та зовнішнього фінансування" [30].

Згідно іншого підходу, представленого Солодовнік О., фінансове забезпечення визначається як "відносини щодо формування та розподілу обсягу фінансових ресурсів, достатніх для виконання виробничих завдань, інвестиційно-інноваційного розвитку та підтримки фінансової стійкості суб'єктів [28].

Загальне визначення даної категорії, вироблене відповідно до третього підходу, який акцентує увагу на заходах і створенні необхідних умов, було сформульовано вітчизняним фінансистом Клименко Д. М.: «фінансове

забезпечення – це визнана законодавством сукупність заходів, спрямованих на створення фінансової бази для досягнення певних цілей» [15].

В наукових працях науковці Кундєєва Г.О., Ісмаїлова Л.Р. розглядалися різні тлумачення сутності фінансового забезпечення в широкому та вузькому розумінні. Зазначаються чотири підходи до його розуміння:

- як підсистему фінансово-кредитного механізму, систему форм і джерел фінансування.
- як метод покриття витрат за рахунок акумульованих фінансових ресурсів.
- як метод фінансового впливу на соціально-економічні процеси.
- як сукупність грошових фондів у достатньому розмірі [16].

Таблиця 1.1 – Фінансове забезпечення як економічна категорія

Автор, джерело	Тлумачення
Волоснікова Н., Решетняк Н., Абрамов Ф. [6]	цілісний процес щодо забезпечення підприємства достатнім обсягом фінансових ресурсів, головною функцією якого є формування, нагромадження та використання фінансових ресурсів підприємства для вирішення окремих завдань фінансової політики зазначеного підприємства
Захарченко Т. [11]	система цілеспрямованих і взаємопов'язаних процесів на етапах пошуку, залучення та використання фінансових ресурсів, які реалізуються окремими суб'єктами фінансових відносин відповідно до визначених потреб у обсягах фінансування певного рівня відтворення матеріально-технічної бази виробництва з метою отримання фінансового чи будь-якого іншого ефекту.
Румик І. І., Пилипенко О. О. [26]	поняття, яке розглядають як у вузькому, так і в широкому розумінні. У вузькому розумінні під фінансовим забезпеченням розуміють систему фінансування, яка може здійснюватися через різні форми та методи. У широкому розумінні під фінансовим забезпеченням розуміють систему фінансових відносин, які реалізуються через сукупність законодавчо закріплених форм і методів створення, мобілізації та використання фондів фінансових ресурсів як на рівні підприємства, так і на рівні країни.
Федорова О. Г., Зуєва А. С. [33]	система джерел і форм фінансування розвитку економічної та соціальної сфер суспільства, котре здійснюється в трьох формах: самофінансування, кредитування, бюджетні асигнування
Рогач С. [25]	процес формування цільових грошових фондів у достатньому розмірі та їх ефективне використання

Джерело: узагальнено автором [6, 11, 25, 26, 33]

Проведені теоретичні дослідження поняття фінансового забезпечення та отримане уточнене визначення цієї категорії визначають ключові аспекти в формуванні їх дефініції як економічної категорії. Розуміння сутності фінансового забезпечення сприяє ефективному використанню фінансових ресурсів та будівництву обґрунтованих економічних прогнозів для управління підприємством. Фінансове забезпечення включає не лише ефективне використання наявних фінансових ресурсів, але й формування додаткових, що сприяють підвищенню ефективності та конкурентоспроможності підприємств і сприяють їх розвитку [23].

Варто відзначити, що на сьогоднішній день найбільше поширення отримав комплексний підхід до визначення поняття "фінансове забезпечення", який об'єднує декілька ключових позицій. Погоджуючись з висловленими думками вчених і враховуючи інші аспекти, комплексний підхід дозволяє найкращим чином врахувати істотні характеристики цього різнопланового поняття. Під фінансовим забезпеченням сталого розвитку ми розуміємо загальні джерела, форми, методи та інструменти формування та ефективного використання фінансових ресурсів для реалізації заходів, спрямованих на досягнення цілей сталого розвитку [24].

Основними компонентами системи фінансового забезпечення інноваційної діяльності є (рис. 1.1): суб'єкти, об'єкти, методи фінансування, форми фінансування, важелі впливу на господарську діяльність, а також моніторинг і контроль за фінансуванням господарської діяльності.

Процес організації фінансового забезпечення підприємства ґрунтується на наступних принципах [14]:

- господарська самостійність.
- облік перспектив розвитку господарської діяльності підприємства.
- самофінансування.
- матеріальна зацікавленість.
- жорстка централізація фінансових ресурсів.
- матеріальна відповідальність.

- забезпечення мінімізації витрат при формуванні капіталу з різних джерел.
- забезпечення високоефективного використання капіталу в процесі господарської діяльності [14].

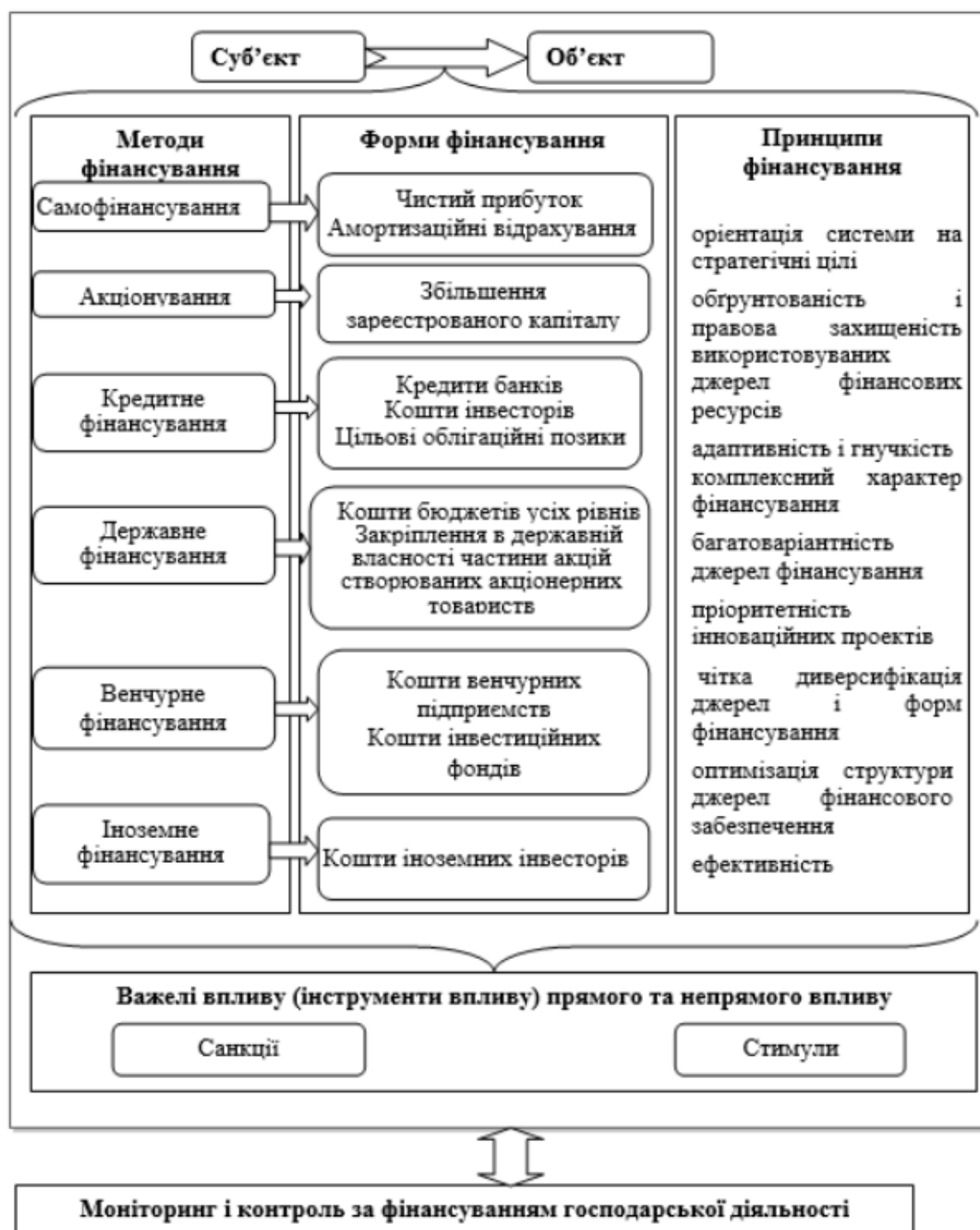

Рисунок 1.1 – Складові системи фінансового забезпечення господарської діяльності підприємств

Джерело: узагальнено автором [1, 5]

Усі ці принципи взаємопов'язані та перебувають у постійному розвитку. Основними складовими фінансового забезпечення розвитку є фінансові ресурси, фінансові інструменти, фінансові важелі впливу, що використовуються через відповідні методи [8]:

1. Фінансові ресурси: Це грошові фонди та частина грошових коштів, що використовується підприємством у нефондовій формі. Вони формуються з різних джерел відповідно до прав власності, що дозволяє адекватно реагувати на зміну умов реалізації проєктів сталого розвитку.

2. Фінансові інструменти: Це засоби обслуговування фінансових операцій на ринках, таких як позиковий капітал, цінні папери, валютний та страховий ринки. Це гроші та розрахункові документи, що обертаються на грошовому ринку, а також різноманітні цінні папери.

3. Фінансові важелі впливу: Це засоби впливу на учасників фінансових відносин, такі як ставки за кредитами, депозитами, правила торгівлі та розмір страхових внесків.

4. Методи фінансового забезпечення: Це способи та прийоми вирішення конкретних завдань.

Завданням суб'єктів господарювання на різних рівнях є ефективне використання фінансових ресурсів під час здійснення господарської діяльності. Механізм фінансового забезпечення логістичних підприємств передбачає формування, розподіл і використання фінансових ресурсів на основі стратегічного планування розвитку, з урахуванням характеристик, таких як стійкість, забезпеченість, зростання та розвиток.

Механізм забезпечення фінансів логістичних підприємств охоплює комплекс фінансових взаємовідносин між учасниками та об'єктами, використовуючи різні методи та форми для привласнення фінансових ресурсів з метою забезпечення безперервності виробничого процесу та оптимізації впливу на кінцевий результат [18].

Структура цього механізму включає в себе форми впливу, такі як стимулювання та обмеження, а також фактори впливу, пов'язані з внутрішнім та

зовнішнім ринковим середовищем. Удосконалення такого механізму має спрямовуватися на вивчення та впровадження сучасних форм залучення фінансових ресурсів у господарську діяльність логістичних підприємств, з урахуванням взаємодії державного та ринкового управління.

Основна мета фінансового забезпечення полягає в забезпеченні стабільного розвитку логістичних підприємств через оптимізацію джерел фінансових ресурсів, спрямованих на їх інвестиційний та інноваційний розвиток [34, 38].

Під час управління фінансовим забезпеченням розвитку підприємства приймаються рішення щодо фінансової стратегії та виконується фінансова політика для забезпечення стабільного функціонування фінансової системи підприємства. Скоригована фінансова стратегія повинна враховувати негативні фактори та забезпечувати високу операційну ефективність підприємства, одночасно запобігаючи можливості банкрутства у майбутньому [33].

Ключовими аспектами фінансової стратегії є раціональне використання та управління структурою фінансових ресурсів (капіталом) з метою підвищення платоспроможності та фінансової стійкості підприємства. Графічне представлення процесу управління фінансовими ресурсами на підприємстві показано на рис. 1.3.

Рисунок 1.3 - Процес управління фінансовими ресурсами на підприємстві
Джерело: узагальнено автором [13]

Стабільний перебіг процесу розширеного відтворення безпосередньо залежить від дії фінансового механізму та фінансової політики, як складових економічного механізму та економічної політики [10]. Іншими словами, ефективний фінансовий механізм підприємства повинен виконувати наступні завдання:

- забезпечувати наявність необхідних ресурсів та способів їх взаємодії для реалізації конкретного фінансово-економічного процесу;
- використовувати форми, методи та умови реалізації на практиці функцій фінансів для впливу суб'єкта на об'єкт фінансової системи підприємства;
- формувати сукупність прямих та зворотних зв'язків між складовими фінансової системи, які використовуються суб'єктом для забезпечення ефективного функціонування, еволюції та оптимізації фінансово-економічної системи [10].

Структура та процес функціонування системи управління фінансовими ресурсами організації представлені на рис. 1.4.

Комплексний методологічний підхід до формування оптимальних умов фінансового забезпечення діяльності логістичних підприємств передбачає проведення кількох етапів [2].

На початковому етапі слід ретельно визначити сутність та принципи фінансового забезпечення діяльності логістичних підприємств, враховуючи особливості організації і функціонування аграрного сектору економіки.

Другий етап включає проведення оцінки ефективності діяльності логістичного підприємства з урахуванням впливу фінансових та політичних процесів в цілому для галузі. На цьому етапі необхідно визначити обсяги та структуру наявних фінансових ресурсів логістичних підприємств, визначити джерела їх залучення та напрямки використання. Крім того, на основі комплексної оцінки фінансового стану підприємств важливо визначити їхню фінансову стійкість, як на поточний момент, так і в перспективі, і спрогнозувати потребу в додаткових фінансових ресурсах.

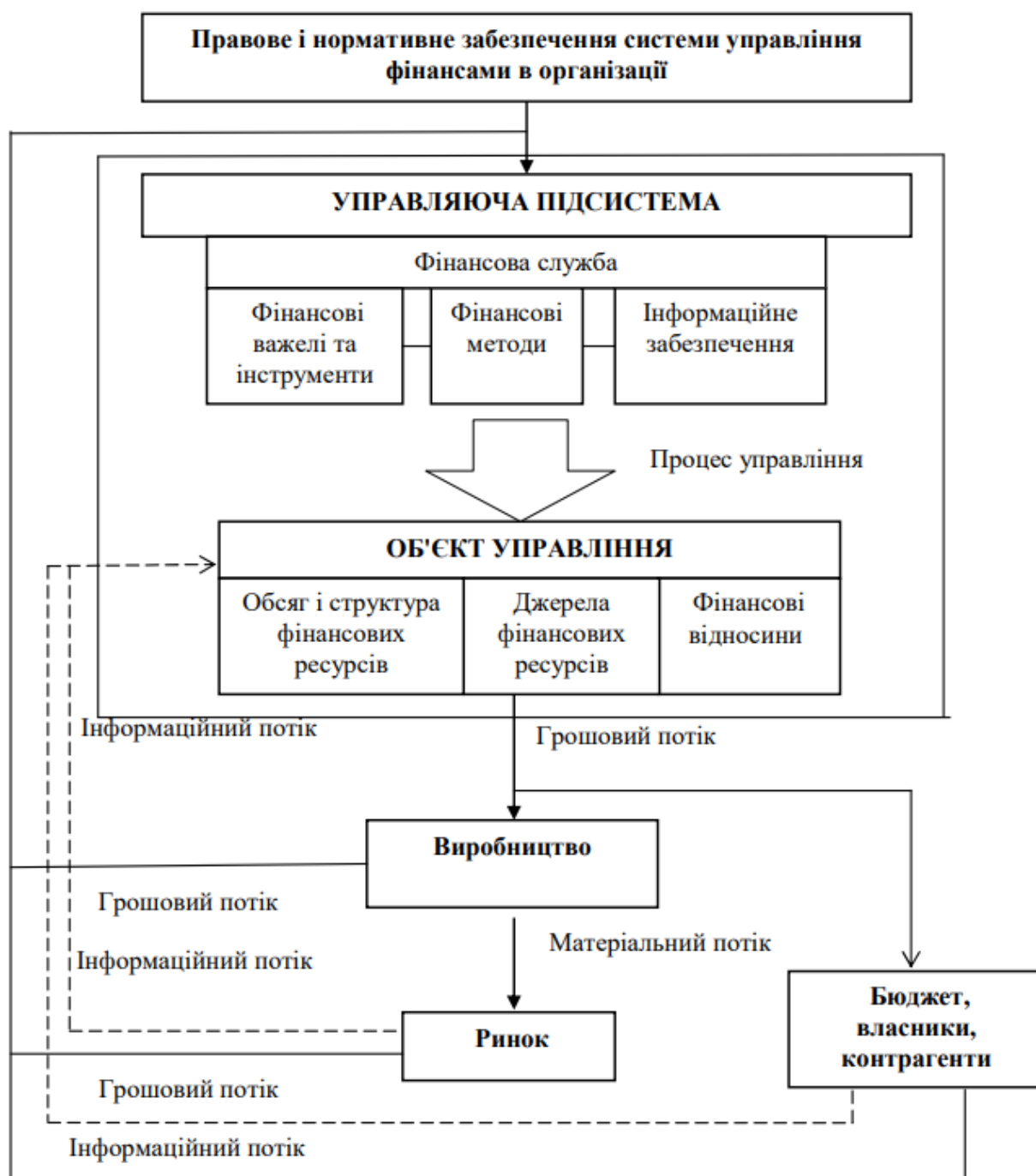

Рисунок 1.4 – Структура і процес функціонування системи управління фінансовими ресурсами в організації

Джерело: узагальнено автором [9, 22, 40]

Третій етап передбачає характеристику впливу державної фінансової політики на діяльність логістичних підприємств, зокрема її вплив на форми та інструменти фінансового забезпечення та фінансово-економічні показники їхнього розвитку.

Четвертий етап передбачає визначення ролі державної податкової політики в розвитку логістичних підприємств і її вплив на кінцевий фінансовий результат діяльності та їхній фінансовий стан.

На п'ятому етапі важливо провести порівняльний аналіз існуючих форм залучення додаткових фінансових ресурсів на фінансових ринках України та світу, визначити домінантні форми та інструменти залучення додаткових ресурсів.

Отже, метою якісного фінансового забезпечення діяльності логістичних підприємств є створення багатофункціональної та багатоканальної системи формування та використання фінансових ресурсів, що є стійкою до впливу внутрішніх та зовнішніх факторів ринкової кон'юнктури. Це досягається опрацюванням та вдосконаленням інституціонального середовища відповідно до внутрішньодержавних цілей і завдань економічного розвитку, а також відповідно до вимог світових інституцій до міжнародної торгівлі [41].

Оцінка ефективності управління фінансами важлива для виявлення слабких місць у функціонуванні фінансового механізму та обґрунтування основних проблем з метою подальшого вдосконалення цього механізму.

Оцінка ефективності рішень у сфері управління фінансами вимагає визначення відповідної методології, яка включає в себе вибір об'єктів та критеріїв оцінки наступних аспектів:

- Управління оборотними активами, основними засобами та капіталом. Аналіз охоплює такі показники, як коефіцієнт оборотності, капіталомісткість, коефіцієнт завантаження, капіталовіддача, рентабельність капіталу та окремих видів активів.
- Управління фінансовими ризиками. Використання різних інструментів, таких як диверсифікація, страхування та хеджування ризиків.
- Залучення інвестицій. Визначення пріоритетів та ранжування фінансових джерел з метою зниження ризику втрати платоспроможності, звертаючи особливу увагу на довгострокові інвестиції.

- Динаміка фінансового стану підприємства. Оцінка якісних та кількісних показників, таких як платоспроможність, ліквідність, фінансова стійкість, ділова активність, прибуток та рентабельність (капіталу, виробництва, реалізації) [31].

При формуванні оптимального фінансового механізму підприємства слід враховувати особливості управління фінансовими ресурсами в умовах нестабільного ринкового середовища та зростання інвестиційних потреб. Це особливо важливо через залучення зовнішніх фінансових ресурсів у вигляді кредитів [1].

Основними завданнями для покращання якості фінансового забезпечення є: оцінка, вдосконалення та розвиток існуючої системи фінансування логістичних підприємств; диверсифікація джерел фінансування; створення та вдосконалення фінансово-економічного механізму для збільшення фінансової самостійності; підвищення ефективності використання власних фінансових коштів; та залучення інвестицій, включаючи іноземні, для розвитку матеріального та фінансового потенціалу логістичних підприємств.

РОЗДІЛ 2

ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЛОГІСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ ВКФ «КОНДИТЕРОПТТОРГ» М.СУМИ

2.1 Фінансово-економічна характеристика підприємства

ТОВ ВКФ «Кондитероптторг» зареєстрована 13.08.1997 за юридичною адресою Україна, Сумська обл., місто Суми, вул. Воровського. Керівником організації є Островерх Дмитро Вікторович

Відповідно до кодів видів економічної діяльності, основними видами діяльності є:

46.36 Оптова торгівля цукром, шоколадом і кондитерськими виробами

Допоміжні:

46.34 Оптова торгівля напоями

46.37 Оптова торгівля кавою, чаєм, какао та прянощами

46.39 Неспеціалізована оптова торгівля продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами

Компанія є офіційним представником на ТМ Рошен, Мрія на території Сумської, Харківської та Полтавської областей.

У таблиці 2.1 представлена динаміка складових пасиву балансу. Відзначаємо річне збільшення джерел формування фінансових ресурсів підприємства. Наприклад, якщо у 2019 році їх сукупна вартість становила близько 1,6 млрд. грн, то у 2022 році ця сума зросла до 3,9 млрд. грн, що свідчить про позитивний тренд у розвитку компанії. Проте варто відзначити, що вартість власного капіталу та зобов'язань підприємства зростала нерівномірно.

Завдяки сумі нерозподіленого прибутку, вартість власного капіталу досягла свого максимуму у 2021 році, склавши 1,37 млрд. грн. Це є найвищим показником протягом усього періоду дослідження.

Таблиця 2.1 – Динаміка елементів пасиву балансу ТОВ ВКФ «КОНДИТЕРОПТТОРГ» за 2019-2022 роки, тис.грн

Показники	Рік				Абсолютний приріст (відхилення), +,–	
	2019	2020	2021	2022	2022 / 2019	2022 / 2021
Зареєстрований (пайовий) капітал	17 000	17 000	17 000	20 400	3 400	3 400
Капітал у дооцінках	15	15	13	8	-7	-5
Додатковий капітал	0	0	0	67 400	67 400	67 400
Резервний капітал	17 652	17 652	17 652	17 652	0	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	470 082	713 923	1 344 077	790 726	320 644	-553 351
Інші резерви	0	0	0	22	22	22
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ	504 749	748 590	1 378 742	896 208	391 459	-482 534
Інші довгострокові зобов'язання	0	4 055	5 175	18 009	18 009	12 834
ДОВГОСТРОКОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ І ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	0	4 055	5 175	18 009	18 009	12 834
Поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	0	9 525	11 650	15 110	15 110	3 460
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	48 723	75 214	81 685	101054	52 331	19 369
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	38 930	59 075	99 682	110678	71 748	10 996
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками зі страхування	5 875	6 540	7 376	10 224	4 349	2 848
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з оплати праці	25 089	30 206	52 737	62 846	37 757	10 109
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	10 385	0	74	803 174	792 789	803 100
Поточні забезпечення	36 777	57 275	72 565	102476	65 699	29 911
Інші поточні зобов'язання	927774	1272788	1379856	1807001	879 227	427 145
ПОТОЧНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ І ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	1 093 553	1 510 623	1 705 625	3 012 563	1 919 010	1 306 938
Баланс	1 598 302	2 263 268	3 089 542	3 926 780	2 328 478	837 238

Джерело: згруповано за даними форми 1 за 2019-2022 роки

Згідно з цим, у 2022 році сума власного капіталу зменшилась до 896 млн. грн, проте збільшилась сума зареєстрованого (пайового капіталу) на 3,4 млн. грн та додаткового капіталу у сумі 67,4 млн., який з'явився лише у 2022 році. До позитивних аспектів також варто віднести існування довгострокових зобов'язань, обсяг яких на кінець 2022 року склав 18 млн. грн. У свою чергу, поточні зобов'язання включають кредиторську заборгованість за товари, роботи і послуги, сума якої зросла з 48 до 101 млн. грн за період з 2019 по 2022 рік; поточну кредиторську заборгованість за розрахунками з учасниками, яка на кінець 2022 року становить 803 млн. грн, порівняно зі 0 грн у 2020 році; та інші поточні зобов'язання, які зросли з 927 до 1807 млн. грн. Важливим є існування значної заборгованості по розрахунках з бюджетом, збільшившись з 39,93 млн. грн на кінець 2019 року до 110 млн. грн у 2022 році. Варто відзначити, що компанія своєчасно та повністю виплачує всі податкові зобов'язання і не має простроченої заборгованості.

Підсумовуючи, основними факторами, які призвели до збільшення вартості залучених джерел фінансування ТОВ ВКФ "КОНДИТЕРОПТТОРГ", були:

- збільшення зареєстрованого (пайового) капіталу (+20%);
- надходження додаткового капіталу (+67,400 тис. грн.);
- ріст нерозподіленого прибутку (непокритий збиток) (+68,21%);
- утворення інших резервів (+22 тис. грн.);
- зростання інших довгострокових зобов'язань (+18,009 тис. грн.);
- підвищення поточної кредиторської заборгованості за довгостроковими зобов'язаннями (+15,110 тис. грн.);
- розширення поточної кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги (+107,41%);
- збільшення поточної кредиторської заборгованості за розрахунками з бюджетом (+184,3%);
- зростання поточної кредиторської заборгованості за розрахунками зі страхування (+74,03%);

- підвищення поточної кредиторської заборгованості за розрахунками з оплати праці (+150,49%);
- збільшення поточної кредиторської заборгованості за розрахунками з учасниками (+7,633,98%);
- розширення поточних забезпечень (+178,64%);
- інші поточні зобов'язання (+94,77%).

Найбільш вагомими чинниками, які спричинили зниження вартості залучених джерел фінансування ТОВ ВКФ "КОНДИТЕРОПТТОРГ", були:

- втрата вартості капіталу через дооцінки (-46,67%).

Цікаво вивчити зміни у структурі фінансування підприємства, які відображено у таблиці 2.2.

Крім того, відбулися зміни у структурі поточних зобов'язань підприємства. Якщо в 2019 році питома вага інших поточних зобов'язань становила 58%, то у 2022 році вона скоротилася до 46%. Важливо відзначити, що питома вага кредиторської заборгованості за розрахунками з учасниками практично зростала з 0% у період з 2019 по 2021 роки до 20,45% у 2022 році. Усього за весь період дослідження питома вага кредиторської заборгованості за товари, роботи і послуги, а також за розрахунками з бюджетом залишалася в межах 2%. Аналіз стійкості фінансування проводився на основі групування складових капіталу підприємства, що відображено у таблиці 2.3.

Суттєві зміни відзначаються у співвідношенні джерел фінансування, оскільки відсоток фінансування власним капіталом зменшився з 44% у 2021 році до 22,8% у 2022 році, що є найнижчим показником протягом усього розглянутого періоду.

Важливо відзначити, що мобільна частина капіталу переважає протягом усього періоду дослідження. Проте, якщо у 2021 році відношення постійного капіталу до мобільних зобов'язань становило 40% до 60%, то вже у 2022 році це співвідношення скоротилося до 25% до 75%. Це, з одного боку, свідчить про збільшення фінансових ризиків у діяльності підприємства, а з іншого боку,

ураховуючи фінансові результати, дозволяє ефективно використовувати наявні ресурси.

Таблиця 2.2 – Динаміка структури елементів пасиву балансу ТОВ ВКФ «КОНДИТЕРОПТТОРГ» за 2019-2022 роки, тис.грн

Показники	Рік				Абсолютний приріст (відхилення), +,–	
	2019	2020	2021	2022	2022 / 2019	2022 / 2021
Зареєстрований (пайовий) капітал	1,06	0,75	0,55	0,52	-0,54	-0,03
Додатковий капітал	0	0	0	1,72	1,72	1,72
Резервний капітал	1,1	0,78	0,57	0,45	-0,65	-0,12
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	29,41	31,54	43,5	20,14	-9,27	-23,36
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ	31,58	33,08	44,63	22,82	-8,76	-21,81
Інші довгострокові зобов'язання	0	0,18	0,17	0,46	0,46	0,29
ДОВГОСТРОКОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ І ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	0	0,18	0,17	0,46	0,46	0,29
Поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	0	0,42	0,38	0,38	0,38	0
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	3,05	3,32	2,64	2,57	-0,48	-0,07
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	2,44	2,61	3,23	2,82	0,38	-0,41
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками зі страхування	0,37	0,29	0,24	0,26	-0,11	0,02
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з оплати праці	1,57	1,33	1,71	1,6	0,03	-0,11
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	0,65	0	0	20,45	19,8	20,45
Поточні забезпечення	2,3	2,53	2,35	2,61	0,31	0,26
Інші поточні зобов'язання	58,05	56,24	44,66	46,02	-12,03	1,36
ПОТОЧНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ І ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	68,42	66,75	55,21	76,72	8,3	21,51
Баланс	100	100	100	100	0	0

Джерело: розраховано за даними форми 1 за 2019-2022 роки

Таблиця 2.3 – Динаміка капіталу ТОВ ВКФ «КОНДИТЕРОПТТОРГ» у розрізі тривалості використання за 2019 - 2022 рр., тис. грн.

Показники	Рік				Абсолютний приріст (відхилення), +, –	
	2019	2020	2021	2022	2022 / 2019	2022 / 2021
Постійний капітал	504 749	748 590	1 378 742	896 208	391 459	-482 534
Сталі зобов'язання	0	4 055	5 175	18 009	18 009	12 834
Мобільні зобов'язання	1 093 553	1 510 623	1 705 625	3 012 563	1 919 010	1 306 938

Джерело: розраховано за даними форми 1 «Звіт про фінансовий стан» за 2019-2022 роки

Важливо зауважити, що оцінка ефективності джерел фінансування підприємства проводиться за допомогою показників фінансової стійкості, включаючи часткові та загальні показники. Наш узагальнюючий показник фінансової стійкості наведений у таблиці 2.4.

Важливо відзначити повну стабільність фінансового стану підприємства, оскільки протягом усього періоду дослідження власні обігові кошти значно перевищували загальну суму запасів. Це явище також пояснюється особливістю діяльності ІТ-підприємств і відсутністю потреби у триманні значних обсягів запасів.

Слід відзначити, що лише 16% оборотних активів припадає на власні кошти, що є досить низьким показником, особливо у порівнянні з 29% у 2019 та 2020 роках та 41% у 2021 році. Власні обігові кошти характеризуються високим рівнем маневреності, що відображається в відповідному коефіцієнті (3,77). Показники фінансового левериджу і фінансової залежності ТОВ ВКФ «КОНДИТЕРОПТТОРГ» також виходять за нормативні межі і свідчать про високу залежність від зовнішніх постачальників фінансових ресурсів. На майбутнє важливо слідкувати за відповідністю між власним капіталом і позиковими засобами, що сприятиме отриманню кращої оцінки кредитоспроможності та

зменшити витрати, пов'язані з привласненням додаткових фінансових ресурсів на платній основі.

Таблиця 2.4 – Динаміка узагальнюючого показника фінансової стійкості ТОВ ВКФ «КОНДИТЕРОПТТОРГ» за 2019 - 2022 рр., тис. грн.

Показники	Рік				Абсолютний приріст (відхилення), +, –	
	2019	2020	2021	2022	2022 / 2019	2022 / 2021
Власний капітал та резерви	504 749	748 590	1 378 742	896 208	391 459	-482 534
Необоротні активи	67 012	117 015	174 051	299 036	232 024	124 985
Власні обігові кошти	437 737	631 575	1 204 691	597 172	159 435	-607 519
Довгострокові зобов'язання	0	4 055	5 175	18 009	18 009	12 834
Наявність власних обігових коштів та довгострокових джерел для фінансування запасів	437 737	635 630	1 209 866	615 181	177 444	-594 685
Короткострокові зобов'язання	1 093 553	1 510 623	1 705 625	3 012 563	1 919 010	1 306 938
Наявність власних обігових коштів, короткострокових та довгострокових джерел для фінансування запасів	1 531 290	2 146 253	2 915 491	3 627 744	2 096 454	712 253
Загальна сума запасів	456	1 601	1 961	2 973	2 517	1 012
Надлишок (+), недостача власних обігових коштів для формування запасів	437 281	629 974	1 202 730	594 199	156 918	-608 531
Надлишок (+), недостача власних обігових коштів та довгострокових джерел для формування запасів	437 281	634 029	1 207 905	612 208	174 927	-595 697
Надлишок (+), недостача власних обігових коштів та короткострокових і довгострокових джерел для формування запасів	1 530 834	2 144 652	2 913 530	3 624 771	2 093 937	711 241

Джерело: розраховано за даними форми 1 «Звіт про фінансовий стан» за 2019-2022 роки

На кожну гривню власного капіталу ТОВ ВКФ «КОНДИТЕРОПТТОРГ» припадає 4,38 гривень пасивів. На момент складання звітності у підприємства було 3,38 гривень зобов'язань на кожну гривню власного капіталу.

Індикатор маневреності власного капіталу свідчить про високий рівень фінансової гнучкості цього джерела фінансування активів підприємства, що на кінець 2022 року склав 67%.

Динаміка часткових показників фінансової стійкості наведена в таблиці 2.5.

Таблиця 2.5 – Динаміка показників фінансової стійкості ТОВ ВКФ «КОНДИТЕРОПТТОРГ» за 2019 - 2022 рр., тис. грн.

Показники	Рік				Абсолютний приріст (відхилення), +, –	
	2019	2020	2021	2022	2022 / 2019	2022 / 2021
Власні обігові кошти, тис. грн.	437 737	631 575	1 204 691	597 172	159 435	-607 519
Коефіцієнт забезпечення оборотних активів власними коштами	0,29	0,29	0,41	0,16	-0,13	-0,25
Маневреність власних оборотних коштів	3,17	2,98	1,72	3,77	0,6	2,05
Коефіцієнт забезпечення власними оборотними засобами запасів	959,95	394,49	614,32	200,87	-759,08	-413,45
Коефіцієнт фінансової автономії	0,32	0,33	0,45	0,23	-0,09	-0,22
Коефіцієнт фінансової залежності	3,17	3,02	2,24	4,38	1,21	2,14
Коефіцієнт фінансового левериджу	2,17	2,02	1,24	3,38	1,21	2,14
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,87	0,84	0,87	0,67	-0,2	-0,2
Коефіцієнт короткострокової заборгованості	1	1	1	0,99	-0,01	-0,01
Коефіцієнт фінансової стійкості (покриття інвестицій)	0,32	0,33	0,45	0,23	-0,09	-0,22
Коефіцієнт мобільності активів	22,85	18,34	16,75	12,13	-10,72	-4,62

Джерело: розраховано за даними форми 1 «Звіт про фінансовий стан» за 2019-2022 роки

На кожну гривню власного капіталу ТОВ ВКФ «КОНДИТЕРОПТТОРГ» припадає 4,38 гривень пасивів. На момент складання звітності у підприємства було 3,38 гривень зобов'язань на кожну гривню власного капіталу.

Індикатор маневреності власного капіталу свідчить про високий рівень фінансової гнучкості цього джерела фінансування активів підприємства, що на кінець 2022 року склав 67%.

У своїй політиці залучення зобов'язань в якості джерел фінансування, підприємство, згідно з показником короткострокової заборгованості, акцентує увагу на короткострокових боргах, що дозволяє залишатися більш маневреним, залучаючи та платячи за кошти лише в разі потреби. З іншого боку, в обмеженому доступі до такої короткострокової заборгованості може перешкодити забезпеченню стійкості господарських процесів. Поточні зобов'язання становили 99% від загальної суми зобов'язань у 2022 році. Протягом 2019-2022 років індикатор ТОВ ВКФ «КОНДИТЕРОПТТОРГ» зменшився на 0,01.

Загальна оцінка фінансової автономії і фінансової залежності свідчить, що станом на кінець 2022 року підприємство має високу залежність від зовнішніх джерел фінансування, однак це не заважає ефективному розвитку ТОВ ВКФ «КОНДИТЕРОПТТОРГ» і пов'язане з виплатою чистого прибутку компаніям, продукцію яких розповсюджує ТОВ ВКФ «КОНДИТЕРОПТТОРГ»

2.2 Використання фінансових ресурсів в процесі логістичної діяльності ТОВ ВКФ «КОНДИТЕРОПТТОРГ»

Отримані фінансові ресурси застосовуються в ході фінансово-господарської діяльності з метою втілення місії підприємства та досягнення позитивного фінансового результату. Динаміка оборотних та необоротних активів підприємства відображена в активі фінансового звіту. Інформацію про динаміку у ТОВ ВКФ «КОНДИТЕРОПТТОРГ» можна знайти в таблиці 2.6.

На кінець 2022 року вартість необоротних активів становить 64,9 млн. грн, що перевищує рівень 2019 року на 27 млн. грн. Залишкова вартість основних засобів також зросла з 28,7 млн. грн у 2019 році до 82,5 млн. грн у 2022 році. Довгострокова дебіторська заборгованість становить 93,9 млн. грн, сприяючи

загальному зростанню вартості необоротних активів з 67 млн. грн до 299 млн. грн у 2022 році.

При розгляді оборотних активів слід зазначити значні показники іншої поточної дебіторської заборгованості та готівки та їх еквівалентів. Зокрема, сума іншої поточної дебіторської заборгованості зросла практично в 10 разів, з 133 тис. грн до 1,299 тис. грн, а грошові кошти та їх еквіваленти зросли з 1,3 млрд. грн до 2,25 млрд грн. Загальна сума оборотних активів зросла на 2,1 млрд. грн, досягнувши 3,627 млрд. грн на кінець 2022 року.

Таблиця 2.6 – Динаміка складових активу балансу ТОВ ВКФ «КОНДИТЕРОПІТТОРГ» за 2019 - 2022 рр., тис. грн.

Показники	Рік				Абсолютний приріст (відхилення), +, –	
	2019	2020	2021	2022	2022 / 2019	2022 / 2021
Нематеріальні активи	37 612	58 070	56 238	64 903	27 291	8 665
Незавершені капітальні інвестиції	699	2 778	474	4 433	3 734	3 959
Основні засоби:	28 701	49 258	67 455	82 558	53 857	15 103
Довгострокова дебіторська заборгованість	0	6 909	45 145	93 909	93 909	48 764
Відстрочені податкові активи	0	0	4 739	9 049	9 049	4 310
Інші необоротні активи	0	0	0	44 184	44 184	44 184
НЕОБОРОТНІ АКТИВИ	67 012	117 015	174 051	299 036	232 024	124 985
Виробничі запаси	456	1 601	1 961	2 973	2 517	1 012
Запаси	456	1 601	1 961	2 973	2 517	1 012
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	7	40	49 624	51 532	51 525	1 908
Дебіторська заборгованість за виданими авансами	6 060	3 955	2 135	2 982	-3 078	847
Дебіторська заборгованість з нарахований доходів	4 274	6 016	13 794	17 919	13 645	4 125
Інша поточна дебіторська заборгованість	133 409	201 401	776 628	1 299 249	1 165 840	522 621
Поточні фінансові інвестиції	0	49 000	0	0	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1 387 084	1 884 240	2 070 788	2 251 920	864 836	181 132
Витрати майбутніх періодів	0	0	561	1 169	1 169	608
ОБОРОТНІ АКТИВИ	1 531 290	2 146 253	2 915 491	3 627 744	2 096 454	712 253
БАЛАНС	1 598 302	2 263 268	3 089 542	3 926 780	2 328 478	837 238

Джерело: розраховано за даними форми 1 «Звіт про фінансовий стан» за 2019-2022 роки

Позитивний вплив на структуру активів ТОВ ВКФ «КОНДИТЕРОПТТОРГ» здійснили такі елементи, як виробничі запаси, дебіторська заборгованість за різними видами, гроші та їх еквіваленти, нематеріальні активи, незавершені капітальні інвестиції та інші необоротні активи. З іншого боку, дебіторська заборгованість за виданими авансами вказує на негативний вплив.

Структурні зміни в активах відображаються в таблиці 2.7. Зауважуємо, що збільшення питомої ваги необоротних активів від 4,19% у 2019 році до 7,62% у 2022 році свідчить про зміни в їхньому співвідношенні з оборотними активами, які зменшили свою питому вагу з 95,8% до 92,3%.

Зазначаємо, що структурні зміни в активах були спричинені збільшенням питомої ваги необоротних активів, зокрема нематеріальних активів, основних засобів і дебіторської заборгованості, з 4,19% у 2019 році до 7,62% у 2022 році. У зв'язку з цим питома вага оборотних активів скоротилася з 95,8% до 92,3%. Ця структура активів є нестандартною для фінансово-господарської практики, проте вона відображає особливості діяльності підприємства і підтверджує значний потенціал ІТ-сектору в Україні.

Деякі оборотні активи також займають значну частину в балансі підприємства за 2022 рік, зокрема:

- Інша поточна дебіторська заборгованість (частка 33,09%);
- Гроші та їх еквіваленти (частка 57,35%).

Підприємство залишається гнучким і можливим до адаптації до змін у динамічному середовищі, оскільки частка основних засобів є низькою і становить 2,1%. Це свідчить про можливість швидкої перебудови процесів у разі змін на ринку або зниження попиту на послуги, що дозволяє підприємству орієнтуватися на більш привабливі та маржинальні напрямки діяльності.

Варто відзначити позитивну тенденцію у розвитку чистих активів ТОВ ВКФ «КОНДИТЕРОПТТОРГ» за період 2019-2021 років. Хоча у 2022 році відбулось невелике зменшення суми чистих активів (на 782 млн. грн), проте вона залишається на 77% вищою, ніж у 2019 році.

Таблиця 2.7 – Динаміка структури складових активу балансу ТОВ ВКФ «КОНДИТЕРОПТТОРГ» за 2019 - 2022 рр., %

Показники	Рік				Абсолютний приріст (відхилення), +, –	
	2019	2020	2021	2022	2022 / 2019	2022 / 2021
Нематеріальні активи	2,35	2,57	1,82	1,65	-0,7	-0,17
Незавершені капітальні інвестиції	0,04	0,12	0,02	0,11	0,07	0,09
Основні засоби:	1,8	2,18	2,18	2,1	0,3	-0,08
Довгострокова дебіторська заборгованість	0	0,31	1,46	2,39	2,39	0,93
Відстрочені податкові активи	0	0	0,15	0,23	0,23	0,08
Інші необоротні активи	0	0	0	1,13	1,13	1,13
НЕОБОРОТНІ АКТИВИ	4,19	5,17	5,63	7,62	3,43	1,99
Виробничі запаси	0,03	0,07	0,06	0,08	0,05	0,02
Запаси	0,03	0,07	0,06	0,08	0,05	0,02
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	0	0	1,61	1,31	1,31	-0,3
Дебіторська заборгованість за виданими авансами	0,38	0,17	0,07	0,08	-0,3	0,01
Дебіторська заборгованість з нарахованих доходів	0,27	0,27	0,45	0,46	0,19	0,01
Інша поточна дебіторська заборгованість	8,35	8,9	25,14	33,09	24,74	7,95
Поточні фінансові інвестиції	0	2,17	0	0	0	0
Гроші та їх еквіваленти	86,78	83,25	67,03	57,35	-29,43	-9,68
Витрати майбутніх періодів	0	0	0,02	0,03	0,03	0,01
ОБОРОТНІ АКТИВИ	95,81	94,83	94,37	92,38	-3,43	-1,99
БАЛАНС	100	100	100	100	0	0

Джерело: розраховано за даними форми за 2019-2022 роки

Ефективність управління розподілом джерел фінансування можна оцінити на основі змін у чистих активах та майні підприємства. Ці зміни відображені в таблиці 2.8.

Це свідчить про високий рівень ефективності у формуванні активів підприємства. Нарешті, в таблиці 2.9 ми розглянемо динаміку компонентів майна підприємства за період з 2019 по 2022 рік. Варто відзначити, що розрахунково-грошова частина майна має найбільш значущий внесок в структуру активів, відображаючи особливості функціонування підприємств оптової торгівлі.

Виробнича частина майна складає менше 3,5% у відсотках загальної структури майна компанії, а товарна частина взагалі відсутня.

Таблиця 2.8 – Динаміка чистих активів ТОВ ВКФ «КОНДИТЕРОПТТОРГ» за 2019 - 2022 рр., тис.грн.

Показники	Рік				Абсолютний приріст (відхилення), +,–	
	2019	2020	2021	2022	2022 / 2019	2022 / 2021
Необоротні активи	67 012	117 015	174 051	299 036	232 024	124 985
Оборотні активи	1531290	2146253	2915491	3627744	2096454	712 253
Довгострокові зобов'язання	0	4 055	5 175	18 009	18 009	12 834
Короткострокові зобов'язання	1093553	1510623	1705625	3012563	1919010	1306938
Всього чистих активів	504 749	748 590	1378742	896 208	391 459	-482 534

Джерело: розраховано за даними форми за 2019-2022 роки

Це свідчить про високу ефективність використання сформованих фінансових ресурсів ТОВ ВКФ «КОНДИТЕРОПТТОРГ». З іншого боку, значні обсяги дебіторської заборгованості та наявність коштів на розрахунковому рахунку вказують на доцільність розробки загальної стратегії управління оборотними активами з метою максимізації фінансового результату.

Таблиця 2.9 – Динаміка елементів майна ТОВ ВКФ «КОНДИТЕРОПТТОРГ» за 2019 - 2022 рр., тис. грн.

Показники	Рік				Абсолютний приріст (відхилення), +,–	
	2019	2020	2021	2022	2022 / 2019	2022 / 2021
Розрахунково-грошова частина майна	1 530 834	2 151 561	2 963 414	3 727 729	2 196 895	764 315
Товарна частина майна	0	0	0	0	0	0
Виробнича частина майна	29 856	53 637	69 890	134148	104292	64 258
Нематеріальне майно	37 612	58 070	56 238	64 903	27 291	8 665
Всього	1 598 302	2 263 268	3 089 542	3 926 780	2 328 478	837 238

Джерело: розраховано за даними форми 1 «Звіт про фінансовий стан» за 2019-2022 роки

Це свідчить про високу ефективність використання сформованих фінансових ресурсів ТОВ ВКФ «КОНДИТЕРОПТТОРГ». З іншого боку, значні обсяги дебіторської заборгованості та наявність коштів на розрахунковому рахунку вказують на доцільність розробки загальної стратегії управління оборотними активами з метою максимізації фінансового результату та отримання додаткового фінансово-інвестиційного доходу від розміщення тимчасово вільних коштів. Наступним етапом буде розгляд фінансових результатів підприємства та розрахунок ключових показників, що відображають ліквідність, платоспроможність і ділову активність компанії.

2.3 Оцінка ефективності фінансового забезпечення логістичної діяльності ТОВ ВКФ «КОНДИТЕРОПТТОРГ»

Оцінюючи ефективність управління, важливо спрямовувати увагу на фінансові результати діяльності. Позитивний фінансовий результат у вигляді чистого прибутку свідчить про високу ефективність управління фінансовими ресурсами на підприємстві, тоді як негативний результат або збиток може вказувати на необхідність перегляду системи управління фінансами.

У таблиці 2.10 представлені компоненти звіту про фінансові результати ТОВ ВКФ «КОНДИТЕРОПТТОРГ» за 2019-2022 роки.

Зафіксовано позитивну динаміку основних показників звіту про фінансові результати. У 2019 році обсяг виручки ТОВ ВКФ «КОНДИТЕРОПТТОРГ» склав 2 043 578 тис. грн. На кінець 2022 року виручка досягла 4 889 357 тис. грн, збільшившись на 139,25% порівняно з початком аналізованого періоду. Це свідчить про здатність підприємства використовувати конкурентні переваги та задовольняти потреби цільового сегменту ринку.

Валовий прибуток ТОВ ВКФ «КОНДИТЕРОПТТОРГ» на кінець 2022 року становив 2 457 591 тис. грн, що відзначається позитивним показником у порівнянні з 909 813 тис. грн в 2019 році. Це свідчить про ефективність

фінансового менеджменту та здатність підприємства створювати значну додану вартість в межах операційної діяльності.

Таблиця 2.10 – Динаміка елементів звіту про фінансові результати ТОВ ВКФ «КОНДИТЕРОПТТОРГ» за 2019 - 2022 рр., тис. грн.

Показники	Рік				Абсолютний приріст (відхилення), +, –	
	2019	2020	2021	2022	2022 / 2019	2022 / 2021
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2 043 578	2 642 355	3 858 804	4 889 357	2 845 779	1 030 553
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	1 133 765	1 359 322	1 861 885	2 431 766	1 298 001	569 881
Валовий прибуток (збиток)	909 813	1 283 033	1 996 919	2 457 591	1 547 778	460 672
Інші операційні доходи	95 168	87 107	19 520	14 785	-80 383	-4 735
Адміністративні витрати	226 818	293 293	322 784	365 553	138 735	42 769
Витрати на збут	132 994	158 569	103 763	117 908	-15 086	14 145
Інші операційні витрати	97 352	90 235	25 458	44 747	-52 605	19 289
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток (збиток)	547 817	828 043	1 564 434	1 944 168	1 396 351	379 734
Інші фінансові доходи	41 098	72 059	75 324	26 971	-14 127	-48 353
Інші доходи	0	0	395	2 146	2 146	1 751
Фінансові витрати	0	2 237	2 106	2 014	2 014	-92
Інші витрати	6	1 982	487	77	71	-410
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток (збиток)	588 909	895 883	1 637 560	1 971 194	1 382 285	333 634
Витрати (дохід) з податку на прибуток	118 827	182 042	293 485	354 831	236 004	61 346
Чистий фінансовий результат: прибуток (збиток)	470 082	713 841	1 344 075	1 616 363	1 146 281	272 288

Джерело: розраховано за даними форми 2 «Звіт про фінансові результати» за 2019-2022 роки

Фінансовий результат від операційної діяльності на кінець 2022 року склав майже 1,95 млрд. грн, що є майже у 4 рази більше порівняно з 2019 роком. Це свідчить про те, що темпи зростання фінансового результату від операційної

діяльності перевищують темпи зростання чистого доходу від реалізації продукції. Зазначимо, що підприємство також отримує фінансові доходи від розміщення коштів на розрахунковому рахунку банку.

Причому у 2020 та 2021 роках підприємство отримало більше 70 млн. грн доходу на противагу 26 млн. грн у 2022 році. Не зважаючи на це, чистий фінансовий результат зріс з 470 млн. грн до 1,61 млрд. грн, що за темпами вище чистого доходу. Чистий прибуток на 60% перекриває собівартість наданих послуг, що говорить про високу додану вартість у діяльності ТОВ ВКФ «КОНДИТЕРОПТТОРГ». Підприємство є платником податку на прибуток, сума якого у 2022 році склала більше 354 млн. грн.

Динаміка фінансового результату діяльності підприємства відображена на рисунку 2.1.

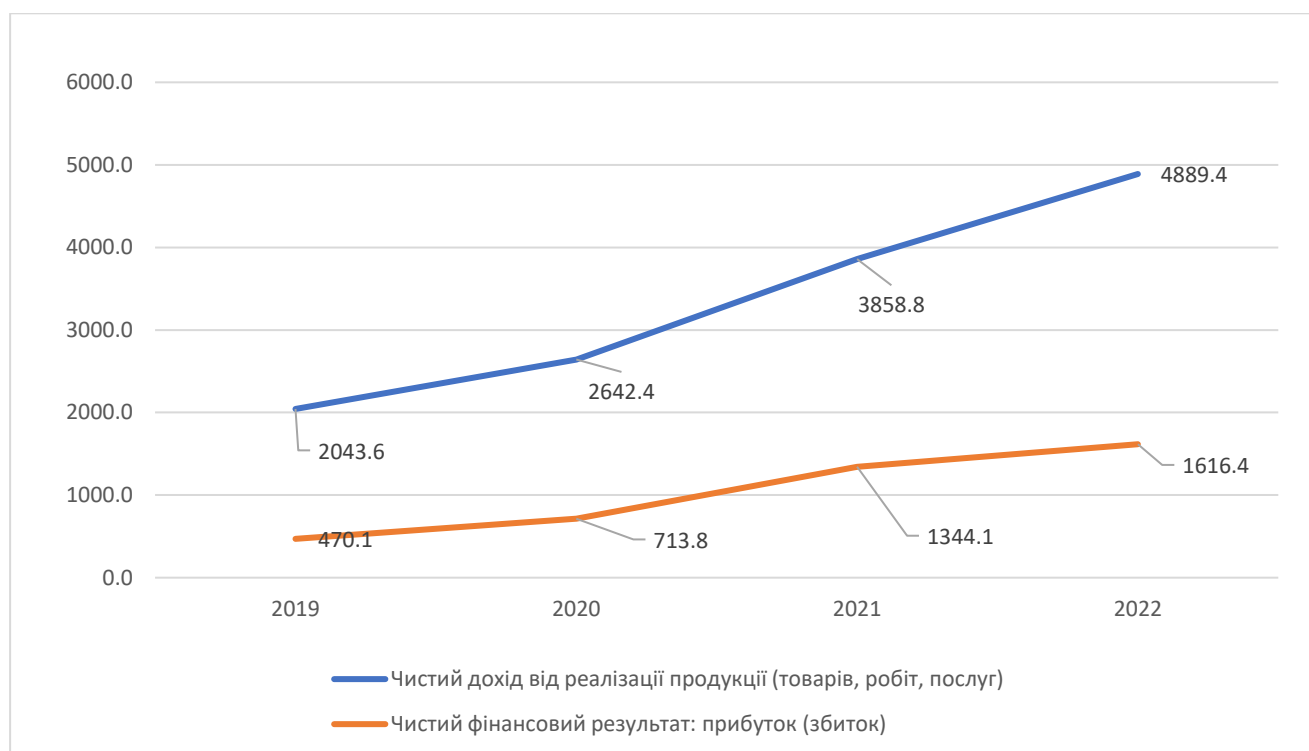

Рисунок 2.1 – Графічне відображення динаміки чистого доходу та чистого прибутку ТОВ ВКФ «КОНДИТЕРОПТТОРГ» за 2019-2022 роки

Джерело: побудовано за даними форми 2 за 2019-2022 роки

Розглянемо сукупність показників, що характеризують фінансове становище підприємства. У таблиці 2.11 наведено дані для оцінки ліквідності балансу підприємства

Таблиця 2.11 – Динаміка згрупованих показників оцінки ліквідності балансу ТОВ ВКФ «КОНДИТЕРОПТТОРГ» за 2019 - 2022 рр., тис. грн.

Показники	Рік				Абсолютний приріст (відхилення), +, –	
	2019	2020	2021	2022	2022 / 2019	2022 / 2021
A1 (грошові кошти і поточні фінансові інвестиції)	1 387 084	1 933 240	2 070 788	2 251 920	864 836	181 132
A2 (короткострокова дебіторська заборгованість)	143 750	211 412	842 181	1 371 682	1 227 932	529 501
A3 (запаси, поточні біологічні активи, інші оборотні активи, витрати майбутніх періодів)	456	1 601	2 522	4 142	3 686	1 620
A4 (необоротні активи)	67 012	117 015	174 051	299 036	232 024	124 985
П1 (поточна кредиторська заборгованість)	165 779	237 835	325 769	1 205 562	1 039 783	879 793
П2 (короткострокові кредити банків, доходи майбутніх періодів, інші поточні зобов'язання)	927 774	1 272 788	1 379 856	1 807 001	879 227	427 145
П3 (довгострокові зобов'язання і забезпечення)	0	4 055	5 175	18 009	18 009	12 834
П4 (власний капітал та інше)	504 749	748 590	1 378 742	896 208	391 459	-482 534
A1-П1	1 221 305	1 695 405	1 745 019	1 046 358	-174 947	-698 661
A2-П2	-784 024	-1 061 376	-537 675	-435 319	348 705	102 356
A3-П3	456	-2 454	-2 653	-13 867	-14 323	-11 214
A4-П4	-437 737	-631 575	-1 204 691	-597 172	-159 435	607 519
$\Delta AП1 = A1-П1$	1 221 305	1 695 405	1 745 019	1 046 358	-174 947	-698 661
$\Delta AП2=A2-П2 + \Delta AП1$	437 281	634 029	1 207 344	611 039	173 758	-596 305
$\Delta AП3=A3-П3 + \Delta AП2$	437 737	631 575	1 204 691	597 172	159 435	-607 519
$\Delta AП4=A4-П4 + \Delta AП3$	0	0	0	0	0	0

Джерело: розраховано за даними форми 1 «Звіт про фінансовий стан» за 2019-2022 роки

Кінцевий фінансовий результат діяльності підприємства є найбільш важливим індикатором, що свідчить про здатність підприємства створювати додану вартість, займати стійке ринкове становище за рахунок реалізації якісних бізнес-процесів. Чистий прибуток формується під впливом усіх управлінських рішень, які були зроблені протягом періоду аналізу, а також об'єктивних зовнішніх і внутрішніх процесів. Позитивна динаміка показника ТОВ ВКФ «КОНДИТЕРОПТТОРГ» (приріст 243,85%) говорить про здатність нарощувати обсяг залученого капіталу власників і стійко функціонувати протягом тривалого періоду часу на ринку.

Відзначаємо, що протягом усього дослідженого періоду обсяг найбільш ліквідних активів (A1) виявився вищим за суму поточних зобов'язань (П1), що свідчить про високий рівень ліквідності активів у балансі.

На завершення періоду аналізу рівень платоспроможності ТОВ ВКФ «КОНДИТЕРОПТТОРГ» визначається як високий, оскільки активи та джерела фінансування є урівноваженими за строками. Це означає, що у разі необхідності підприємство зможе своєчасно виплатити наявні зобов'язання. Різниця між обсягом найбільш ліквідних активів і найбільш термінових зобов'язань становить 1 046 358 тис. грн., що свідчить про те, що в разі адекватної оцінки вартості та якості активів виникнення проблем з платоспроможністю протягом наступного року малоймовірне. Особливий інтерес представляють результати аналізу часткових показників ліквідності та їх відповідність теоретично рекомендованим значенням.

Незважаючи на від'ємну тенденцію показників поточної, швидкої та абсолютної ліквідності протягом періоду 2019-2022 років, більшість з них відповідає теоретично рекомендованим значенням. Зокрема, слід відзначити високий рівень абсолютної ліквідності, який у 4-5 разів перевищує рекомендоване значення 0,2. На кінець 2022 року припадає 75 копійок найбільш ліквідних активів на одну гривню термінових зобов'язань, що свідчить про значний рівень ліквідності.

Також важливим є показник швидкої ліквідності, який увесь період дослідження перевищує теоретично-рекомендоване значення в діапазоні 0,8-1. Максимальне значення в 2021 році складає 1,7, а мінімальне в 2022 році – 1,2.

Таблиця 2.12 – Динаміка показників ліквідності ТОВ ВКФ «КОНДИТЕРОПТТОРГ» за 2019 - 2022 рр., тис. грн.

Показники	Рік				Абсолютний приріст (відхилення), +, –	
	2019	2020	2021	2022	2022 / 2019	2022 / 2021
Коефіцієнт поточної ліквідності (покриття)	1,4	1,42	1,71	1,2	-0,2	-0,51
Коефіцієнт швидкої ліквідності	1,4	1,42	1,71	1,2	-0,2	-0,51
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	1,27	1,25	1,21	0,75	-0,52	-0,46
Співвідношення короткострокової дебіторської та кредиторської заборгованості	1,11	1,17	3,33	1,24	0,13	-2,09

Джерело: розраховано за даними форми 1 за 2019-2022 роки

Також варто відзначити різноманітну динаміку співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості підприємства. У 2021 році на 1 гривню кредиторської заборгованості припадало 3,33 гривні дебіторської, тоді як у 2019-2020,19 та 2022 роках це співвідношення наближається до оптимального (один до одного) і становить відповідно 1,11 у 2018 році та 1,24 у 2022 році. Наприкінці кінців, витрати значних фінансових ресурсів на фінансування дебіторів зазвичай негативно впливають на фінансове становище підприємства, але ТОВ ВКФ «КОНДИТЕРОПТТОРГ» демонструє позитивну тенденцію у формуванні фінансового результату протягом усього дослідженого періоду. Розглянемо також основні показники платоспроможності у таблиці 2.13.

Важливо відзначити, що рівень платоспроможності підприємства систематично зростає з року в рік. Наприклад, у 2019 році платоспроможність була забезпечена на період у 6 місяців і 12 днів, в той час як на кінець 2022 року цей

показник зріс до 7 місяців і 14 днів. Отже, за цей період підприємство здатне самостійно фінансувати свою діяльність, не залучаючи додаткові фінансові ресурси. Відсутність зовнішнього фінансування на звітну дату свідчить про відсутність боргів за позиками і кредитами.

Таблиця 2.13 – Динаміка показників платоспроможності ТОВ ВКФ «КОНДИТЕРОПТТОРГ» за 2019 - 2022 рр., тис. грн.

Показники	Рік				Абсолютний приріст (відхилення), +, –	
	2019	2020	2021	2022	2022 / 2019	2022 / 2021
Загальний ступінь платоспроможності, міс.	6,42	6,88	5,32	7,44	1,02	2,12
Коефіцієнт заборгованості за позиками та кредитами банків, міс.	0	0	0	0	0	0
Коефіцієнт заборгованості за кредиторською заборгованістю, міс.	0,76	0,82	0,79	2,71	1,95	1,92
Коефіцієнт покриття відсотків	-	401,48	778,57	979,75	-	201,18

Джерело: розраховано за даними форми 1 за 2019-2022 роки

Наявність значних обсягів кредиторської заборгованості, частково пов'язаних з розрахунками з материнською компанією, призводить до збільшення терміну погашення кредиторської заборгованості. Наприклад, якщо у 2019 році цей термін становив 22 дні, то у 2022 році він збільшився до 82 днів. Однак загалом можна визначити високий рівень платоспроможності підприємства. ТОВ ВКФ «КОНДИТЕРОПТТОРГ» має здатність вчасно та повністю виконувати свої процентні зобов'язання за кредитною угодою, що підтверджується коефіцієнтом покриття відсотків. На кожну гривню відсотків до сплати у компанії припадає 979,75 гривень ЕВІТ (прибуток до оподаткування і виплати відсотків) у 2022 році.

Завершимо аналіз, розглядаючи показники ділової активності, які представлені у таблиці 2.13.

Загальний аналіз ділової активності вказує на те, що показники фінансового результату підприємства зростають швидше, ніж показники фінансового стану протягом періоду з 2020 по 2022 роки.

Таблиця 2.13 – Динаміка показників ділової активності ТОВ ВКФ «КОНДИТЕРОПТТОРГ» за 2019 - 2022 рр.

Показники	Рік			Абсолютний приріст (відхилення), +,–		
	2020	2021	2022	2021 / 2020	2022 / 2021	2022 / 2020
Оборотність власного капіталу, обороти	4,22	3,63	4,3	-0,59	0,67	0,08
Оборотність активів, коефіцієнт трансформації, обороти	1,37	1,44	1,39	0,07	-0,05	0,02
Фондовіддача, обороти	67,79	66,12	65,19	-1,67	-0,93	-2,6
Коефіцієнт оборотності оборотних активів, обороти	1,44	1,52	1,49	0,08	-0,03	0,05
Період одного обороту оборотних активів, днів	250,52	236,11	240,89	-14,41	4,78	-9,63
Коефіцієнт оборотності запасів, обороти	1321,65	1045,42	985,72	-276,23	-59,7	-335,93
Період одного обороту запасів, днів	0,27	0,34	0,37	0,07	0,03	0,1
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості, обороти	14,88	7,33	4,42	-7,55	-2,91	-10,46
Період погашення дебіторської заборгованості, днів	24,19	49,15	81,5	24,96	32,35	57,31
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості, обороти	8,78	8,58	3,59	-0,2	-4,99	-5,19
Період погашення кредиторської заборгованості, днів	40,99	41,93	100,39	0,94	58,46	59,4
Період виробничого циклу, днів	0,27	0,34	0,37	0,07	0,03	0,1
Період операційного циклу, днів	24,47	49,49	81,87	25,02	32,38	57,4
Період фінансового циклу, днів	-	7,56	-	7,56	-7,56	-

Джерело: розраховано за даними форми 1 за 2019-2022 роки

Показники оборотності власного капіталу, трансформації та фондовіддачі залишаються на стабільному рівні протягом вивченого періоду. У той час як показник оборотності оборотних активів зменшився на 10 днів у порівнянні з 2020 роком, відбулося помітне скорочення періодів оборотності дебіторської та кредиторської заборгованості підприємства.

Наприклад, середній термін погашення дебіторської заборгованості зросла з 24 днів у 2020 році до 81 дня у 2022 році. Термін погашення кредиторської заборгованості збільшився з 40 днів у 2020 році до 100 днів у 2022 році. Також відзначається збільшення періоду виробничого і операційного циклів на підприємстві.

Зростання оборотності капіталу власників є наслідком підвищення чистого доходу підприємства, хоча в середньому вартість власного капіталу також зросла, що має невеликий вплив на ефективність показників. Однак переважаючий вплив першого фактору спостерігався особливо в 2019-2022 роках, коли кожна гривня ТОВ ВКФ «КОНДИТЕРОПТТОРГ» забезпечувала отримання 1,39 гривень коштів від продажу товарів і послуг протягом 2022 року.

Дебіторська заборгованість ТОВ ВКФ «КОНДИТЕРОПТТОРГ» здійснила 4,42 оборотів в рік, а період інкасації заборгованості дорівнює 81,5 днів. Клієнти при отриманні товарів і послуг підприємства, постачальники при отриманні авансів, інші дебітори відволікають у компанії пропорційно більші суми коштів на кінець періоду дослідження, що призвело до зниження оборотності цього елементу активу на 10,46.

Період, протягом якого вкладені кошти ТОВ ВКФ «КОНДИТЕРОПТТОРГ» після проходження стадії формування матеріальних запасів, їх перетворення в готову продукцію і послуги, погашення дебіторської заборгованості перетворювалися назад в грошові кошти, дорівнює 81,87 дням.

Виявлене розтягування тривалості операційного циклу на 57,4 днів вказує на деяке зниження якості операційного процесу ТОВ ВКФ «КОНДИТЕРОПТТОРГ». Показник фінансового циклу, який враховує також кредиторську заборгованість, дорівнює 18,53 дням.

Період фінансового циклу ТОВ ВКФ «КОНДИТЕРОПТТОРГ» знаходиться нижче нуля, що свідчить про можливі проблеми з платоспроможністю. Важливо своєчасно відповідати за зобов'язаннями перед постачальниками та іншими партнерами, що дозволить забезпечити високий рівень довіри і мінімальний ризик

зупинки операційного процесу через неможливість отримати доступ до необхідних матеріальних і інших ресурсів.

В цілому підсумовуючи проведені дослідження слід констатувати про високу ефективність формування і використання фінансових ресурсів на підприємстві, проте на наше переконання велику увагу слід приділити формуванню фінансових результатів діяльності підприємства, як одного з основних джерел формування фінансових ресурсів, оптимізації системи оподаткування та управління дебіторською заборгованістю, що і буде надалі розглянуто.

РОЗДІЛ 3

НАПРЯМКИ УДОСКОНАЛЕННЯ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЛОГІСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ ВКФ «КОНДИТЕРОПТТОРГ»

3.1 Управління фінансовими результатами як ключовий етап фінансового забезпечення логістичної діяльності

В результаті наших досліджень виокремлюється чистий прибуток як одне з ключових джерел формування фінансових ресурсів компанії. Цей прибуток спрямовується на поповнення власного капіталу та використовується для стимулювання ефективної роботи найманого персоналу.

З метою виявлення факторів, які впливають на формування чистого прибутку і максимізацію рентабельності підприємства, запропоновано провести факторний аналіз рентабельності для виокремлення конкретних факторів фінансово-економічного розвитку компанії. Перед тим, як розглядати факторний аналіз рентабельності, проведемо оцінку динаміки доходів та витрат, а також структурних змін у їх формуванні.

Таблиця 3.1 – Динаміка доходів ТОВ ВКФ «КОНДИТЕРОПТТОРГ» за 2019-2022 рр., тис.грн

Показники	Рік				Абсолютний приріст (відхилення), +, –	
	2019	2020	2021	2022	2022 / 2019	2022 / 2021
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2 043 578	2 642 355	3 858 804	4 889 357	2 845 779	1 030 553
Інші операційні доходи	95 168	87 107	19 520	14 785	-80 383	-4 735
Інші фінансові доходи	41 098	72 059	75 324	26 971	-14 127	-48 353
Інші доходи	0	0	395	2 146	2 146	1 751
Всього доходів	2 179 844	2 801 521	3 954 043	4 933 259	2 753 415	979 216

Джерело: розраховано за даними форми 2 «Звіт про фінансові результати» за 2019-2022 роки

Важливо відзначити позитивну динаміку доходів компанії протягом періоду з 2019 по 2022 рік. Однак, розглядаючи складові доходів, варто зазначити зменшення інших операційних та інших фінансових надходжень у підприємства.

Зміни у структурі формування доходів представлені в таблиці 3.2.

Таблиця 3.2 – Структурні зрушення у формуванні доходів ТОВ ВКФ «КОНДИТЕРОПТТОРГ» за 2019-2022 рр., %

Показники	Рік				Абсолютний приріст (відхилення), +, –	
	2019	2020	2021	2022	2022 / 2019	2022 / 2021
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	93,75	94,32	97,59	99,11	5,36	1,52
Інші операційні доходи	4,37	3,11	0,49	0,3	-4,07	-0,19
Інші фінансові доходи	1,89	2,57	1,9	0,55	-1,34	-1,35
Інші доходи	0	0	0,01	0,04	0,04	0,03
Всього доходів	100	100	100	100	0	0

Джерело: розраховано за даними форми 2 «Звіт про фінансові результати» за 2019-2022 роки

Спостерігається подальша тенденція концентрації доходів підприємства на основній сфері діяльності. Якщо у 2020 році основна операційна діяльність внесла 97,4% в загальний дохід, то у 2022 році цей показник зрос до 99,4%. Така концентрація є результатом специфіки діяльності підприємства в галузі розробки програмного забезпечення.

На жаль, політика компанії обмежує можливість розміщення вільних коштів у поточних чи довгострокових фінансових інструментах, що призводить до низької питомої ваги фінансових доходів підприємства.

Далі розглянемо динаміку та структурні зрушення у формуванні витрат. Слід відзначити, що операційні витрати займають найбільший відсоток і відзначаються позитивною тенденцією зростання. Також слід підкреслити, що, незважаючи на збільшення собівартості реалізованої продукції на 1,29 млрд. грн,

витрати на збут скоротилися на 15 млн. грн. Інші операційні витрати спостерігають тенденцію до зменшення.

Таблиця 3.3 – Динаміка витрат ТОВ ВКФ «КОНДИТЕРОПТТОРГ» в 2019 - 2022 рр., тис. грн.

Показники	Рік				Абсолютний приріст (відхилення), +, –	
	2019	2020	2021	2022	2022 / 2019	2022 / 2021
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	1 133 765	1 359 322	1 861 885	2 431 766	1 298 001	569 881
Адміністративні витрати	226 818	293 293	322 784	365 553	138 735	42 769
Витрати на збут	132 994	158 569	103 763	117 908	-15 086	14 145
Інші операційні витрати	97 352	90 235	25 458	44 747	-52 605	19 289
Фінансові витрати	0	2 237	2 106	2 014	2 014	-92
Інші витрати	6	1 982	487	77	71	-410
Витрати (дохід) з податку на прибуток	118 827	182 042	293 485	354 831	236 004	61 346
Всього витрат	1 709 762	2 087 680	2 609 968	3 316 896	1 607 134	706 928
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	1 133 765	1 359 322	1 861 885	2 431 766	1 298 001	569 881

Джерело: розраховано за даними форми 2 «Звіт про фінансові результати» за 2019-2022 роки

Зауважимо, що операційні витрати відзначаються найвищою питомою вагою та проявляють позитивну динаміку, збільшуючись у частках. Цікаво, що, навіть при збільшенні собівартості реалізованої продукції на 1,29 млрд. грн, витрати на збут вдалося скоротити на 15 млн. грн. Інші операційні витрати спостерігають тенденцію до зниження. Підвищення фінансового результату призводить до збільшення витрат з податку на прибуток. Так, якщо в 2019 році було сплачено 118 млн. грн, то вже у 2022 році ця сума зросла до 354 млн. грн.

Структурні зміни у формуванні витрат відображені в таблиці 3.4. У структурі витрат питома вага собівартості реалізованої продукції поступово

збільшується з 66,3% до 73,3% у 2022 році. Питома вага всіх інших видів витрат проявляє тенденцію до зниження. Питома вага податку на прибуток зросла з 6,95% у 2019 році до 11,24% у 2021 році та 10,7% у 2022 році.

Таблиця 3.4 – Структурні зрушення у формуванні витрат ТОВ ВКФ «КОНДИТЕРОПТТОРГ» в 2019 - 2022 рр., %

Показники	Рік				Абсолютний приріст (відхилення), +, –	
	2019	2020	2021	2022	2022 / 2019	2022 / 2021
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	66,31	65,11	71,34	73,31	7	1,97
Адміністративні витрати	13,27	14,05	12,37	11,02	-2,25	-1,35
Витрати на збут	7,78	7,6	3,98	3,55	-4,23	-0,43
Інші операційні витрати	5,69	4,32	0,98	1,35	-4,34	0,37
Фінансові витрати	0	0,11	0,08	0,06	0,06	-0,02
Інші витрати	0	0,09	0,02	0	0	-0,02
Витрати (дохід) з податку на прибуток	6,95	8,72	11,24	10,7	3,75	-0,54
Всього витрат	100	100	100	100	0	0

Джерело: розраховано за даними форми 2 «Звіт про фінансові результати» за 2019-2022 роки

Наступним етапом є розгляд фінансових результатів діяльності підприємства у розрізі видів діяльності.

Таблиця 3.5 - Динаміка фінансового результату за видами діяльності ТОВ ВКФ «КОНДИТЕРОПТТОРГ» в 2019 - 2022 рр., тис. грн.

Показники	Рік				Абсолютний приріст (відхилення), +, –	
	2019	2020	2021	2022	2022 / 2019	2022 / 2021
Результат основної діяльності	547 817	828 043	1 564 434	1 944 168	1 396 351	379 734
Результат фінансових операцій	41 098	69 822	73 218	24 957	-16 141	-48 261
Результат від іншої звичайної діяльності	-6	-1 982	-92	2 069	2 075	2 161
Фінансовий результат до оподаткування	588 909	895 883	1 637 560	1 971 194	1 382 285	333 634

Джерело: розраховано за даними форми 2 «Звіт про фінансові результати» за 2019-2022 роки

Зазначимо, що всі види діяльності є прибутковими для підприємства. Основна операційна діяльність є найбільш прибутковою, утворюючи 547 млн. грн у 2019 році та зростаючи до 1944 млн. грн у 2022 році. Результат фінансових операцій також позитивний, хоча й становить менше 2% від загальної суми у 2022 році. Інша звичайна діяльність була збитковою у 2019-2021 роках, але збиток був невеликим: 6 тис. грн у 2019 році та 92 тис. грн у 2021 році. У 2022 році прибуток від іншої звичайної діяльності склав 2069 тис. грн. Нарешті, розглянемо відносні показники ефективності формування доходів і витрат, а саме рентабельність.

Таблиця 3.6 – Динаміка показників рентабельності ТОВ ВКФ «КОНДИТЕРОПТТОРГ» за 2019-2022 роки

Показники	Рік				Абсолютний приріст (відхилення), +, –	
	2019	2020	2021	2022	2022 / 2019	2022 / 2021
Рентабельність (пасивів) активів (чистий прибуток в чисельнику), %	-	36,97	50,22	46,07	-	-4,15
Рентабельність (пасивів) активів (ЕВІТ в чисельнику), %	-	46,52	61,26	56,25	-	-5,01
Рентабельність (пасивів) активів (ЕВІТДА в чисельнику), %	-	48,18	62,14	57,23	-	-4,91
Рентабельність власного капіталу, %	-	113,91	126,36	142,1	-	15,74
Рентабельність виробничих фондів, %	-	1784,25	2 235	2086,34	-	-148,66
Рентабельність продажів за валовим прибутком (валова маржа), %	44,52	48,56	51,75	50,26	5,74	-1,49
Рентабельність продажів за операційним прибутком (операційна маржа), %	26,81	31,34	40,54	39,76	12,95	-0,78
Рентабельність продажів за чистим прибутком (чиста маржа), %	23	27,02	34,83	33,06	10,06	-1,77
Операційна рентабельність витрат, %	34,43	43,55	67,61	65,68	31,25	-1,93
Коефіцієнт реінвестування, %	-	34,16	46,88	-34,23	-	-81,11
Коефіцієнт стійкості економічного зростання, %	-	32,57	45,7	-61,74	-	-107,44
Період окупності активів	-	2,7	1,99	2,17	-	0,18
Період окупності власного капіталу	-	0,88	0,79	0,7	-	-0,09

Джерело: розраховано за даними форми 1 «Звіт про фінансовий стан» та 2 «Звіт про фінансові результати» за 2019-2022 роки

Відзначаємо, що кожна гривня активів підприємства на кінець 2022 року приносить 46 копійок чистого прибутку, що є покращенням порівняно з 36 копійками у 2020 році. Кожна гривня власного капіталу забезпечує 1,42 гривні чистого прибутку, що свідчить про високий рівень рентабельності. Рентабельність реалізації зросла з 23% у 2019 році до 33,06% у 2022 році.

Звертає на себе увагу окупність активів та власного капіталу. Окупність активів скоротилась з 2 років і 9 місяців у 2020 році до 2 років і 2 місяців у 2022 році. Власний капітал, інвестований засновниками підприємства, можна повернути протягом одного року, що є високим показником. Якщо у 2020 році через чистий прибуток вкладені кошти можна було повернути за 10 місяців, то у 2022 році цей термін скоротився до 8 місяців. Для глибшого розгляду факторів, що впливають на формування прибутку, проведемо факторний аналіз рентабельності, використовуючи вихідні дані з таблиці 3.7 та розрахунки, представлені у таблиці 3.8.

Таблиця 3.7 – Вихідні дані для розрахунку факторного аналізу прибутку ТОВ ВКФ «КОНДИТЕРОПТТОРГ» за 2019-2022 роки, тис. грн

Показники	Рік				Абсолютний приріст (відхилення), +, –	
	2019	2020	2021	2022	2022 / 2019	2022 / 2021
Всього доходів	2 179 844	2 801 521	3 954 043	4 933 259	2 753 415	979 216
Всього витрат	1 709 762	2 087 680	2 609 968	3 316 896	1 607 134	706 928
Чистий прибуток (поточний рік)	470 082	713 841	1 344 075	1 616 363	1 146 281	272 288
Витрати на гривню доходу	0,78	0,75	0,66	0,67	-0,11	0,01

Джерело: розраховано за даними форми 2 «Звіт про фінансові результати» за 2019-2022 роки

Слід зауважити, що у 2021 та 2022 роках відзначається мінімальне значення витрат на 1 гривню доходів. Наприклад, у 2019 році цей показник становив 0,78, в

той час як у 2022 році він зменшився до 0,67. Це означає, що на кожну гривню доходів припадає лише 67 копійок витрат.

Поточна динаміка витрат так вплинула на прибуток ТОВ ВКФ «КОНДИТЕРОПТТОРГ» протягом періоду 2019 - 2022 рр.: $(470\,082 - 0) * ((2\,431\,766 + 365\,553 + 117\,908 + 44\,747 + 2\,014 + 0 + 77 + 0 + 354\,831) / (1\,133\,765 + 226\,818 + 132\,994 + 97\,352 + 0 + 0 + 6 + 0 + 118\,827) - 1) = 441\,865,46$ тис. грн.

Прибуток ТОВ ВКФ «КОНДИТЕРОПТТОРГ» змінився через зміну доходу протягом періоду 2019 - 2022 рр. на: $(470\,082 - 0) * (((4\,889\,357 + 14\,785 + 0 + 26\,971 + 2\,146 + 0) / (2\,043\,578 + 95\,168 + 0 + 41\,098 + 0 + 0)) - ((2\,431\,766 + 365\,553 + 117\,908 + 44\,747 + 2\,014 + 0 + 77 + 0 + 354\,831) / (1\,133\,765 + 226\,818 + 132\,994 + 97\,352 + 0 + 0 + 6 + 0 + 118\,827)))) = 151\,906,77$ тис. грн.

Таблиця 3.8 – Динаміка впливу факторів на прибуток ТОВ ВКФ «КОНДИТЕРОПТТОРГ» за 2019-2022 роки, тис. грн

Показники	Рік			Абсолютний приріст (відхилення), +,–		
	2020	2021	2022	2021 / 2020	2022 / 2021	2022 / 2020
Коефіцієнт співвідношення витрат	1,22	1,53	1,94	0,31	0,41	0,72
Зміна прибутку за рахунок зміни витрат, тис. грн.	103 904,78	247 502,66	441 865,46	143 597,88	194 362,8	337 960,68
Коефіцієнт співвідношення доходів	1,29	1,81	2,26	0,52	0,45	0,97
Зміна прибутку за рахунок зміни доходу тис. грн.	30 159,47	135 102,25	151 906,77	104 942,78	16 804,52	121 747,3
Зміна прибутку за рахунок зміни витрат на 1 гривню доходу, тис. грн.	109 694,74	491 388,09	552 508,77	381 693,35	61 120,68	442 814,03
Загальна сума впливу факторів, тис.грн.	243 759	873 993	1 146 281	630 234	272 288	902 522

Джерело: розраховано за даними форми 1 «Звіт про фінансовий стан» та 2 «Звіт про фінансові результати» за 2019-2022 роки

Частка витрат в доходах привела до зміни прибутку на: $((4\,889\,357 + 14\,785 + 0 + 26\,971 + 2\,146 + 0) * ((1\,133\,765 + 226\,818 + 132\,994 + 97\,352 + 0 + 0 + 6 + 0 + 118\,827) / (2\,043\,578 + 95\,168 + 0 + 41\,098 + 0 + 0)) - (2\,431\,766 + 365\,553 +$

$117\,908 + 44\,747 + 2\,014 + 0 + 77 + 0 + 354\,831) / (4\,889\,357 + 14\,785 + 0 + 26\,971 + 2\,146 + 0)) = 552\,508,77$ тис. грн.

Сума впливу всіх факторів становить:

$(1\,616\,363 - 0) - (470\,082 - 0) = 1\,146\,281$ тис. грн.

Отже, можна визначити, що зміна частки витрат у доходах в період з 2019 по 2022 рік призвела до підвищення обсягу прибутку на 552 млн. грн, що є ключовим фактором впливу. При виконанні факторного аналізу прибутку, також слід розглянути факторний аналіз рентабельності.

Важливо відзначити, що фінансовий результат основної діяльності та фінансовий результат до оподаткування практично не відрізняються (ЕВТ та ЕВІТ). Решта показників відзначаються різноплановою динамікою, що підкреслює необхідність проведення відповідних розрахунків.

Таблиця 3.9 – Оцінка факторів впливу на рентабельність ТОВ ВКФ «КОНДИТЕРОПТТОРГ» за 2019-2022 роки, тис. грн

Показники	Рік				Абсолютний приріст (відхилення), +,-	
	2019	2020	2021	2022	2022 / 2019	2022 / 2021
Чистий прибуток	470 082	713 841	1 344 075	1 616 363	1 146 281	272 288
Власний капітал	504 749	748 590	1 378 742	896 208	391 459	-482 534
ЕВТ	588 909	895 883	1 637 560	1 971 194	1 382 285	333 634
ЕВІТ	588 909	898 120	1 639 666	1 973 208	1 384 299	333 542
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2 043 578	2 642 355	3 858 804	4 889 357	2 845 779	1 030 553
Активи	1 598 302	2 263 268	3 089 542	3 926 780	2 328 478	837 238

Джерело: розраховано за даними форми 1 «Звіт про фінансовий стан» та 2 «Звіт про фінансові результати» за 2019-2022 роки

Як ключові визначники впливу, ми рекомендуємо врахувати наступні аспекти:

1. Рівень податкового тягарю.

2. Операційну рентабельність.
3. Коефіцієнт фінансового важеля.
4. Співвідношення між виручкою та активами.

Таблиця 3.10 – Динаміка показників впливу на рентабельність ТОВ ВКФ «КОНДИТЕРОПТТОРГ» за 2019-2022 роки

Показники	Рік				Абсолютний приріст (відхилення), +,–	
	2019	2020	2021	2022	2022 / 2019	2022 / 2021
Податковий тягар	0,8	0,8	0,82	0,82	0,02	0
Тягар відсотків	1	1	1	1	0	0
Операційна рентабельність	0,29	0,34	0,42	0,4	0,11	-0,02
Співвідношення виручки до активів	1,28	1,17	1,25	1,25	-0,03	0
Коефіцієнт фінансового важеля	3,17	3,02	2,24	4,38	1,21	2,14
Коефіцієнт рентабельності власного капіталу	0,93	0,95	0,97	1,8	0,87	0,83

Джерело: розраховано за даними форми 1 «Звіт про фінансовий стан» та 2 «Звіт про фінансові результати» за 2019-2022 роки

Для виконання факторного аналізу, ми вибрали показник ефективності використання власного капіталу, оскільки він вважається одним з ключових для оцінки підприємства з боку його власників та інвесторів.

Таблиця 3.11 – Динаміка складових факторного аналізу рентабельності власного капіталу (ROE) ТОВ ВКФ «КОНДИТЕРОПТТОРГ» за 2019-2022 роки

Показники	Рік			Абсолютний приріст (відхилення), +,–		
	2020	2021	2022	2021 / 2020	2022 / 2021	2022 / 2020
Податковий тягар	0	0,03	0,03	0,03	0	0,03
Тягар відсотків	0	0	0	0	0	0
Операційна рентабельність	0,17	0,45	0,38	0,28	-0,07	0,21
Співвідношення виручки до активів	-0,1	-0,03	-0,04	0,07	-0,01	0,06
Коефіцієнт фінансового важеля	-0,05	-0,4	0,5	-0,35	0,9	0,55

Джерело: розраховано за даними форми 1 «Звіт про фінансовий стан» та 2 «Звіт про фінансові результати» за 2019-2022 роки

Відповідно, ми проведемо розгортання розрахунків. Внаслідок зміни рівня податкового навантаження в період 2019-2022 років, показник ROE відзначився такими змінами: $(470\,082 / 588\,909) * (588\,909 / (0 + 588\,909)) * ((0 + 588\,909) / 2\,043\,578) * (2\,043\,578 / 1\,598\,302) * (1\,598\,302 / 504\,749) - (470\,082 / 588\,909) * (588\,909 / (0 + 588\,909)) * ((0 + 588\,909) / 2\,043\,578) * (2\,043\,578 / 1\,598\,302) * (1\,598\,302 / 504\,749) = 0,03$

Динаміка операційної рентабельності забезпечила зміну ROE на:

$(470\,082 / 588\,909) * (588\,909 / (0 + 588\,909)) * ((0 + 588\,909) / 2\,043\,578) * (2\,043\,578 / 1\,598\,302) * (1\,598\,302 / 504\,749) - (470\,082 / 588\,909) * (588\,909 / (0 + 588\,909)) * ((0 + 588\,909) / 2\,043\,578) * (2\,043\,578 / 1\,598\,302) * (1\,598\,302 / 504\,749) = 0,38$

Варіація співвідношення виручки до суми активів ТОВ ВКФ «КОНДИТЕРОПТТОРГ» привела до відхилення ROE на:

$(470\,082 / 588\,909) * (588\,909 / (0 + 588\,909)) * ((0 + 588\,909) / 2\,043\,578) * (2\,043\,578 / 1\,598\,302) * (1\,598\,302 / 504\,749) - (470\,082 / 588\,909) * (588\,909 / (0 + 588\,909)) * ((0 + 588\,909) / 2\,043\,578) * (2\,043\,578 / 1\,598\,302) * (1\,598\,302 / 504\,749) = -0,04$

Зміна співвідношення всього капіталу до власного ТОВ ВКФ «КОНДИТЕРОПТТОРГ» забезпечило зростання ROE на:

$(470\,082 / 588\,909) * (588\,909 / (0 + 588\,909)) * ((0 + 588\,909) / 2\,043\,578) * (2\,043\,578 / 1\,598\,302) * (1\,598\,302 / 504\,749) - (470\,082 / 588\,909) * (588\,909 / (0 + 588\,909)) * ((0 + 588\,909) / 2\,043\,578) * (2\,043\,578 / 1\,598\,302) * (1\,598\,302 / 504\,749) = 0,5$

Вплив усіх цих факторів призвів до підвищення рентабельності власного капіталу на 0,87. Важливо відзначити, що маємо різні фактори, що впливають на рентабельність власного капіталу, як позитивно, так і негативно. Зокрема, найбільший позитивний внесок у зростання графіку робить співвідношення капіталу до власного капіталу (0,5) та операційна рентабельність підприємства (0,38). У той же час, співвідношення виручки до суми активів знизило рентабельність на 0,04 протягом періоду 2019-2022 років. З огляду на те, що

підприємство веде фінансову звітність відповідно до стандартів бухгалтерського обліку в Україні та міжнародних стандартів фінансової звітності, ми проведемо факторний аналіз рентабельності власного капіталу за моделлю Дюпона.

Таблиця 3.12 – Оцінка факторів впливу на рентабельність власного капіталу (ROE) за моделлю Дюпона ТОВ ВКФ «КОНДИТЕРОПТТОРГ» за 2019-2022 роки

Показники	Рік				Абсолютний приріст (відхилення), +, –	
	2019	2020	2021	2022	2022 / 2019	2022 / 2021
Результат до оподаткування	588 909	895 883	1 637 560	1 971 194	1 382 285	333 634
Активи	1 598 302	2 263 268	3 089 542	3 926 780	2 328 478	837 238
Виручка	2 043 578	2 642 355	3 858 804	4 889 357	2 845 779	1 030 553
Співвідношення виручки до активів	1,28	1,17	1,25	1,25	-0,03	0
Рентабельність продажів за результатом до оподаткування	0,29	0,34	0,42	0,4	0,11	-0,02
Співвідношення прибутку до оподаткування та суми активів на кінець періоду, ROA	0,37	0,4	0,53	0,5	0,13	-0,03

Джерело: розраховано за даними форми 1 «Звіт про фінансовий стан» та 2 «Звіт про фінансові результати» за 2019-2022 роки

За моделлю Дюпона слід зауважити, що на рентабельність власного капіталу ТОВ ВКФ «КОНДИТЕРОПТТОРГ» впливає найбільше оборотність активів (відношення виручки до активів) та рентабельність активів протягом 2019-2022 років. Це підтверджує та підсилює наші раніше зроблені висновки.

3.2 Моделювання логістичної діяльності та прогнозування фінансових результатів діяльності ТОВ ВКФ «КОНДИТЕРОПТТОРГ»

Логістика, як ключовий елемент сучасного бізнесу, вимагає не лише ефективної організації процесів, а й компетентного фінансового забезпечення. Стратегічне управління фінансами в логістичному секторі стає визначальним фактором для досягнення конкурентних переваг та оптимізації всього ланцюга постачання.

Одним із основних принципів ефективного фінансового забезпечення логістики є прозорість витрат. Підприємство повинно чітко розуміти всі етапи своєї логістичної діяльності, визначати ключові точки витрат та забезпечувати їхню контрольованість. Регулярний моніторинг фінансових показників на кожному етапі логістичного процесу дозволяє швидко реагувати на зміни та оптимізувати ресурси. Саме цьому і буде присвячено наступний розділ роботи.

Застосування сучасних технологій, таких як системи автоматизації, штучний інтелект, та аналітика даних, стає стратегічним напрямком фінансового забезпечення в логістиці. Ці інноваційні рішення допомагають оптимізувати процеси, розподіляти ресурси ефективніше та прогнозувати витрати з точністю.

Логістика, як ключовий елемент сучасного бізнесу, постійно трансформується за допомогою передових технологій. Один із головних гравців у цій революції – штучний інтелект. Використання штучного інтелекту в логістичній діяльності не лише спрощує процеси, а й вносить стратегічні зміни, перетворюючи відносини з клієнтами та оптимізуючи всі етапи ланцюга постачання.

Однією з ключових переваг штучного інтелекту в логістиці є його здатність аналізувати величезні обсяги даних та робити точні прогнози. Алгоритми машинного навчання, які використовуються у штучному інтелекті, дозволяють прогнозувати попит, виявляти тенденції та швидко реагувати на зміни на ринку. Це полегшує процес планування постачання та допомагає уникати неефективного використання ресурсів.

III в логістиці вдосконалює управління маршрутами та транспортом. Алгоритми III розраховують оптимальні маршрути доставки, враховуючи різноманітні фактори, такі як трафік, погодні умови та обсяги замовлень. Це допомагає зменшити витрати на паливо та скорочує час доставки, підвищуючи ефективність логістичного процесу. Застосування III дозволяє створити повну прозорість в ланцюгу постачання. Великі обсяги даних, що генеруються сенсорами, GPS-трекерами та іншими пристроями, використовуються для

моніторингу руху товарів в реальному часі. Це дозволяє уникати затримок та покращує управління запасами.

ІІІ також забезпечує роботизацію та автоматизацію складського господарства. Роботи та автономні транспортні засоби, контрольовані ІІІ, прискорюють процеси вибору товарів, пакування та відправлення. Це дозволяє підприємствам збільшувати продуктивність та знижувати витрати на робочу силу. ІІІ в логістиці також грає ключову роль у керуванні витратами. Автоматизовані аналітичні інструменти дозволяють точно відстежувати витрати на кожному етапі логістичного ланцюга. Аналіз даних допомагає ідентифікувати можливості для оптимізації та вдосконалення ефективності. Застосування ІІІ управлінням витратами також сприяє уникненню непередбачених ситуацій та оптимізує розподіл фінансових ресурсів.

Крім того, штучний інтелект в логістиці перетворює підходи до стратегічного планування. Здатність систем ІІІ аналізувати не лише поточні, але і історичні дані дозволяє підприємствам прогнозувати майбутні потреби більш точно. Це дозволяє адаптуватися до змін на ринку та забезпечує конкурентні переваги. ІІІ вносить важливий внесок у поліпшення результативності та забезпечення якості логістичних процесів. Автоматизація та моніторинг у реальному часі дозволяють виявляти можливі проблеми та усувати їх, забезпечуючи високий стандарт обслуговування.

Загалом, використання штучного інтелекту в логістиці переформатує способи, якими компанії взаємодіють з їхніми ланцюгами постачання. Це дозволяє підприємствам не тільки збільшувати ефективність, а й розглядати логістику як стратегічний актив, сприяючи розвитку бізнесу в умовах постійної зміни та конкуренції.

Сучасний логістичний бізнес пов'язаний із значними ризиками, такими як зміни валютних курсів, затримки у постачанні, природні катастрофи та інші непередбачувані події. Розробка стратегій ризик-менеджменту, включаючи страхування та диверсифікацію постачальників, є важливою складовою фінансового забезпечення логістики.

Система ризик-менеджменту повинна складатись з наступних етапів. Перший крок у розробці стратегій ризик-менеджменту - це ретельний аналіз можливих фінансових ризиків. Це може включати в себе валютні коливання, зміни вартості сировини, ризики пов'язані зі змінами законодавства та інші. Специфіка логістичної галузі може породжувати унікальні фінансові виклики, які потребують індивідуального підходу.

Другий – створення фінансових резервів для компенсації негативних впливів ризиків. Компанії можуть розглядати можливість використання фінансових інструментів, таких як ф'ючерси або опціони, для захисту від коливань вартості валют чи інших активів. Страхування також може бути важливою стратегією для захисту від ризиків. Страхові поліси на перевезення вантажів, страхування валютних ризиків та інші види страхування можуть допомогти зменшити фінансові втрати в разі несприятливих обставин.

Наступний – це Залежність від обмеженої кількості постачальників чи ринків може стати джерелом значних ризиків. Розглядання можливостей диверсифікації, а також пошук альтернативних постачальників чи ринків може зменшити вплив негативних фінансових подій.

І нарешті останній – це використання технологій та аналітики, а також постійне оновлення стратегій. Сучасні технології та аналітичні інструменти важливі для ефективного ризик-менеджменту. Використання прогнозування, моніторингу в реальному часі та аналізу даних дозволяє вчасно реагувати на зміни у фінансовому середовищі та адаптувати стратегії управління ризиками. Сучасний бізнес динамічний, тому стратегії ризик-менеджменту повинні постійно адаптуватися до нових умов та викликів. Регулярне оновлення стратегій дозволяє підприємствам бути готовими до найновіших трендів та ризиків.

Зауважимо, що логістична інфраструктура, така як склади, транспортні засоби та інші ресурси, вимагає значних інвестицій. Стратегічне фінансове забезпечення передбачає оптимізацію цих інвестицій, забезпечуючи максимальну результативність витрат та підвищення продуктивності. Інвестиції в технології є важливим кроком для вдосконалення логістичних процесів. Впровадження

автоматизації, використання систем штучного інтелекту та інших інноваційних рішень дозволяє підприємствам підвищити ефективність управління запасами, маршрутизацію та взаємодію з постачальниками.

Інвестиції в інфраструктуру грають ключову роль у поліпшенні логістичних можливостей. Виробничі склади, транспортні маршрути, технічні пункти - все це потребує постійного оновлення та модернізації для забезпечення швидкості та точності постачань. Однією з сучасних тенденцій є інвестиції в екологічну логістику. Впровадження енергоефективних та екологічно чистих технологій допомагає не лише зменшити вплив на навколишнє середовище, але й знизити витрати на ресурси. Інвестиції в системи управління запасами та аналітичні інструменти дозволяють ефективно вирішувати завдання, пов'язані з управлінням запасами та прогнозуванням попиту. Це дозволяє уникати надлишкових запасів та оптимізувати логістичні процеси.

Підсумовуючи, зазначимо, що інвестиційне забезпечення логістичної діяльності є стратегічно важливим елементом для підприємств, що прагнуть залишатися конкурентоспроможними в умовах мінливого ринку. Вдосконалення технологій, розвиток інфраструктури та управління екологічністю дозволяють підприємствам не лише знизити ризики, а й створити стратегічні переваги для подальшого розвитку.

Фінансове забезпечення логістики включає в себе також розробку партнерських відносин з ключовими гравцями у сфері логістики. Спільне фінансування та об'єднання ресурсів дозволяють знижувати загальні витрати та підвищувати ефективність логістичного ланцюга. Всі ці стратегічні напрямки формують комплексний підхід до фінансового забезпечення логістики. Використання передових технологій, ретельний контроль над витратами, розробка ефективних стратегій ризик-менеджменту та партнерства допомагають логістичним компаніям підтримувати стабільність та конкурентоспроможність у глобальному бізнес-середовищі.

На рисунку 3.2 та у таблиці 3.13 відображено прогнозні розрахунки з використанням лінії тренду для чистого доходу та сум чистого прибутку.

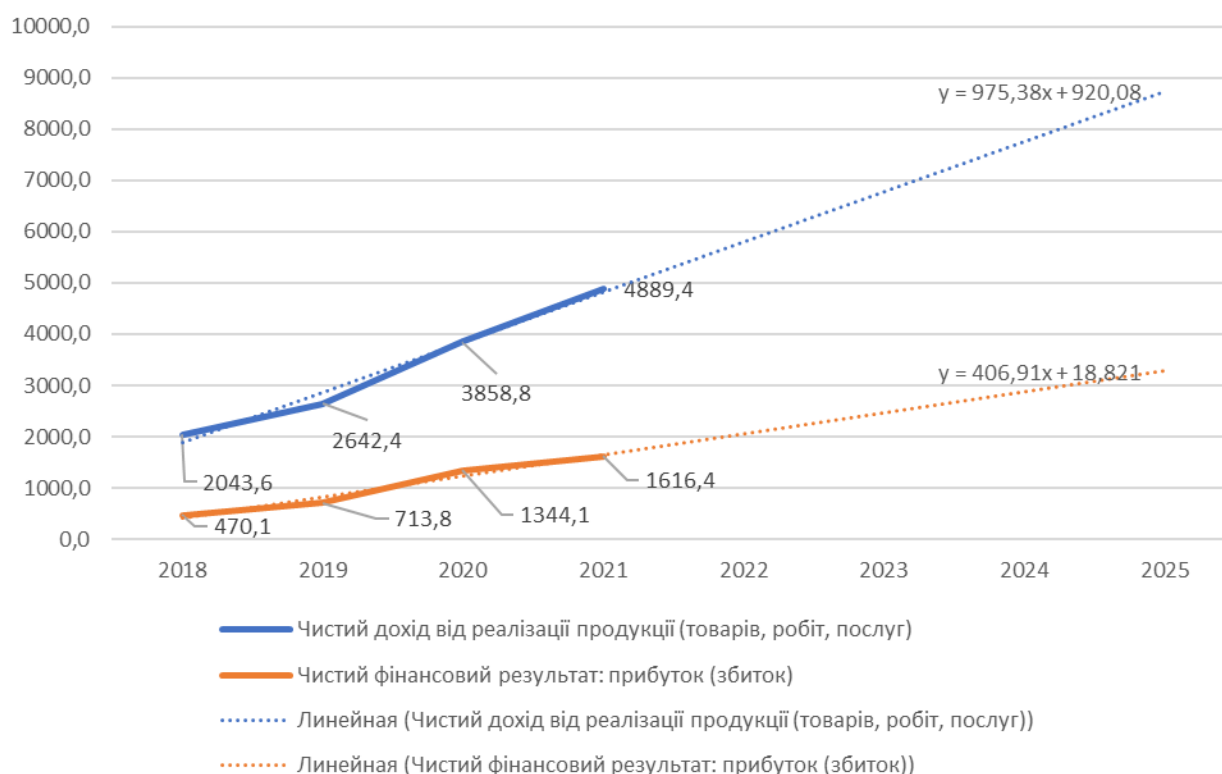

Рисунок 3.2 – Графічне відображення фактичних і прогнозних сум чистого доходу та чистого прибутку ТОВ ВКФ «КОНДИТЕРОПТТОРГ» за 2019-2025 роки, млн. грн

Джерело: власні розрахунки

Таблиця 3.13 – Динаміка фактичних і прогнозних сум чистого доходу, чистого прибутку та податку на прибуток ТОВ ВКФ «КОНДИТЕРОПТТОРГ» за 2019-2025 роки, млн. грн

Показники	Роки							
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2043,6	2642,4	3858,8	4889,4	4821,6	5797,0	6772,4	7747,7
Чистий фінансовий результат: прибуток (збиток)	470,1	713,8	1344,1	1616,4	1646,5	2053,4	2460,3	2867,2
Податок на прибуток	118,8	182,0	293,5	354,8	361,4	450,7	540,0	629,3
Прогнозне значення податку на прибуток						216,3	259,2	302,1

Джерело: власні розрахунки

В результаті проведених розрахунків виявлено, що в умовах песимістичного сценарію розвитку підприємства сума чистого доходу може зростися до 7,7 млрд. грн до 2026 року. При цьому очікується, що сума чистого фінансового результату досягне рівня 2,87 млрд. грн.

3.3 Стратегія управління витратами логістичної діяльності ТОВ ВКФ «КОНДИТЕРОПТТОРГ»

Надання послуг припускає відповідне фінансове забезпечення. Це забезпечення пов'язано з використанням матеріалів, енергії, виплатою заробітної плати працівникам, відрахуваннями на обов'язкове соціальне і пенсійне страхування працівників, нарахуванням амортизації та інших необхідних для життєдіяльності підприємства витрат. Однак, для виконання робіт та надання послуг провідним елементом виступають витрати на оплату праці і інші витрати, пов'язані з витратами на персонал, а також послуги сторонніх організацій.

Не завжди просте скорочення витрат сприяє досягненню необхідного ефекту. Проблеми можуть і з іншими видами витрат, особливо пов'язаними з людським фактором – кваліфікаційними характеристиками виробничого та управлінського персоналу, ступенем автоматизації виробничих процесів, умовами праці, використанням інноваційних розробок. У зв'язку з цим коректніше говорити не про зниження або економію витрат, а про їх оптимізацію. Для підвищення ефективності управління витратами необхідно вибирати найбільш прийнятний з кількох аналізованих варіантів, для чого потрібно проаналізувати переваги та недоліки кожного з них на відповідних прогностичних показники.

Для управління собівартістю першому етапі необхідно вибрати метод обліку витрат. Метод обліку витрат – це сукупність способів обліку та систематизації в облікових регістрах даних про витратах на виробництво товарів, робіт, послуг, і обчислення її собівартості. Метод обліку витрат підбирається окремою компанією самостійно, оскільки багато в чому залежить від специфіки діяльності,

номенклатури і асортименту продукції, технології і тривалості виробничого процесу, забезпеченості необхідним обладнанням та кадрами.

При виборі способу ставиться мета калькулювання собівартості – або витрати розподіляються по видам наданих послуг, або взагалі не розподіляються. Будь-який метод обліку витрат позначиться на фінансовому результаті діяльності компанії. У силах кожною компанією визначити напрямок цього впливу за допомогою правильного вибору методу обліку витрат.

Метод повної собівартості передбачає рівномірне віднесення всіх витрат на реалізовану продукцію та її залишків. Повна собівартість – це сукупність всіх витрат як на виробництво, так і на реалізацію. Метод «директ-костинг» або метод скороченою собівартості передбачає поділ витрат на постійні та змінні. Він полягає в тому, що собівартість визначається змінними витратами, а постійні збираються на рахунку загальногосподарських витрат і безпосередньо списуються на рахунки фінансових результатів як витрати періоду. То є постійні витрати визнаються збитками та списуються у повному обсязі. Собівартість готовою продукції і її залишків на складі на початок і кінець звітного періоду розраховується за змінними витратами. При цьому комерційні та адміністративно-господарські витрати на виробничу собівартість не включаються. Списання витрат періоду без розподілу по калькуляційним об'єктам сприяє зниженню прибутку з метою бухгалтерського обліку та формування звітності, що може бути розглянуто податковими органами як необґрунтоване заниження оподаткованої прибутку.

Метод «директ-костинг» дозволяє керувати собівартістю шляхом своєчасного виявлення робіт і послуг з більшою рентабельністю з метою збільшення її обсягів та проведення ефективної політики цін. Метод повної собівартості можливості такого аналізу не дозволяє, так як в склад собівартості входять змінні витрати, грошова величина яких відома лише наприкінці звітного періоду. Метод повної собівартості особливо важливий в цілях визначення фінансових результатів компанії з метою оцінки доцільності виробництва нових видів продукції, оскільки відбиває всі витрати на одиницю товарів, робіт, послуг.

У свою чергу під час використання методу «директ-костинг» можна зменшити податок на прибуток. Однак при використанні даного методу значно підвищується собівартість наданих послуг, так як змінні витрати повністю відносяться на фінансові результати, а це наводить до зменшення прибутку, податку на прибуток і показників рентабельності.

Інша найбільш поширена у фінансовому та управлінському обліку класифікація – облік за фактичними чи нормативними затратами. Метод обліку фактичних витрат – це повний документально підтверджений облік всіх витрат, який спрямований на виявлення фактичної собівартості товарів, робіт, послуг через систематизацію всіх витрат за її виробництво. Фактична собівартість визначається кількістю і ціною використаних ресурсів.

Нормативний метод обліку витрат полягає в попередньому складанні нормативної (планової) калькуляції собівартості за кожним виробі на основі норм та кошторисів, що діють у компанії. Він направлений на виявлення та відображення фактичної собівартості продукції через розрахунок відхилень від норм. Відхиленням у даному випадку зізнається різниця між фактичними і нормативними витратами, яка може бути, як позитивною, так і негативною.

Застосування нормативного методу обліку витрат передбачає три етапи. Перший – підготовчий етап, в ході якого розробляється технологічний процес, виготовляється нормування всіх видів витрат, складається нормативна калькуляція. Другий - виробничий, во час якого враховуються зміни норм і виявляються відхилення від норм. Третій - заключний, на етапі якого відбувається розрахунок фактичною собівартості, облік та аналіз відхилень від норм. Фактична собівартість в цілях застосування нормативного методу обліку витрат розраховується як сума нормативною калькуляції, зміни норм (корегування) і відхилення від норм.

Застосування нормативного методу наводить до отриманню більшою прибутку, чим застосування методу фактичного обліку витрат. Причини таких фінансових результатів полягає у тому, що вся величина відхилень списується на фінансові результати, тобто входить у собівартість продукції. Чим більше

фактична собівартість відрізняється від нормативної, тим більше буде відрізнятися величина прибутку, обчисленою двома різними методами. Якщо фактична собівартість нижче нормативною, то є в випадку економії фактичних витрат над плановими, прибуток від реалізації при нормативному методі буде більше, чим при використанні методу фактичного обліку витрат, і навпаки.

Нормативний метод обліку витрат визнається найпрогресивнішим. Він забезпечує контроль за фактичними витратами шляхом виявлення їх відхилень від нормативних. При фактичному ж методі обліку витрат відсутні передумови виявлення непродуктивних витрат, що наводить до включенню в склад собівартості «випадкових» витрат. Головною особливістю нормативного методу обліку витрат є те, що він дозволяє визначити орієнтовну собівартість на одиницю, а це, в свою черга, забезпечує своєчасне управління ціноутворенням і визначення співвідношення оптимального обсягу і ціни. Підсумки розрахунків витрат при фактичному методі обліку витрат відомі після закінчення виробництва товарів, робіт, послуг. Така низька оперативність виключає можливість екстреного рішення проблеми.

Для складання фінансової і податкової звітності рекомендується застосування методу повної собівартості як найбільш відповідного вимог нормативних документів. Застосування методу «директ-костинг» більш підходить для цілей управлінського обліку та внутрішньофірмового аналізу, у тому числі при виборі варіантів для планування найбільш рентабельних видів послуг. Метод розрахунку собівартості по фактичним витратам є найпростішим у розрахунках, але не відображає динаміки змін структури витрат. Нормативний метод вимагає додаткового документального та інформаційного забезпечення, при цьому за рахунок порівняння фактичною собівартості з нормативною значно підвищується порівняльно-аналітичний аспект, що дозволяє своєчасно реагувати на виникаючі відхилення.

Ухвалення рішень з метою управління собівартістю як елементом системи управління фінансовими результатами неможливо без управлінського обліку,

головною завданням якого є забезпечення повноцінною та оперативної інформацією.

Для підприємств оптової торгівлі вибір оптимального методу врахування витрат повинен спиратися на найбільш суттєві аспекти, що формують собівартість: витрати на оплату праці, на підвищення кваліфікації, на послуги сторонніх організацій. Введення більш докладної класифікації і відповідного аналітичного обліку у розрізі різних видів, що надаються організацією послуг дозволить поєднувати елементи управлінського та фінансового обліку для підвищення ефективності управління фінансовими результатами.

ВИСНОВКИ

Проведені дослідження дозволяють сформулювати наступні висновки та пропозиції.

1. Метою якісного фінансового забезпечення логістичної діяльності є створення багатофункціональної та багатоканальної системи формування та використання фінансових ресурсів, що є стійкою до впливу внутрішніх та зовнішніх факторів ринкової кон'юнктури. Це досягається опрацюванням та вдосконаленням інституціонального середовища відповідно до внутрішньодержавних цілей і завдань економічного розвитку, а також відповідно до вимог світових інституцій до міжнародної торгівлі.

2. ТОВ ВКФ «Кондитероптторг» зареєстрована у місті Суми. Основний вид діяльності - Оптова торгівля цукром, шоколадом і кондитерськими виробами. Компанія є офіційним представником на ТМ Рошен, Мрія на території Сумської, Харківської та Полтавської областей. Констатуємо щорічне зростання джерел формування фінансових ресурсів підприємства. Так, якщо у 2019 році їх загальна вартість складала біля 1,6 млрд. грн, то у 2022 році підвищилась до 3,9 млрд. грн що свідчить про позитивні тенденції у розвитку підприємства. При цьому вартість власного капіталу та зобов'язань підприємства зростала нерівномірно. За рахунок суми нерозподіленого прибутку сума власного капіталу у 2021 році сягнула 1,37 млрд. грн, що є найбільшим показником за весь період дослідження. Відповідно, у 2022 році сума власного капіталу зменшилась до 896 млн. грн, проте зросла сума зареєстрованого (пайового капіталу) на 3,4 млн. грн та додаткового капіталу у сумі 67,4 млн, який тільки з'явився у 2022 році.

До позитивних елементів слід також віднести і наявність довгострокових зобов'язань, вартість яких станом на кінець 2022 року складає 18 млн.грн. У свою чергу поточні зобов'язання представлені кредиторською заборгованістю за товари, роботи і послуги, сума якої зросла з 48 до 101 млн. грн за 2019-2022 роки; поточною кредиторською заборгованістю за розрахунками з учасниками, яка

станом на кінець 2022 року складає 803 млн. грн на противагу 0 грн у 2020 році та іншим поточним зобов'язанням які зросли з 927 до 1807 млн. грн.

3. Відмічаємо суттєві зміни у структурі джерел фінансування підприємства. Так, якщо у 2021 році за рахунок власного капіталу фінансувалось 44% діяльності підприємства, то вже у 2022 році цей відсоток зменшився до 22,8 і є найменшим за весь період. Слід відмітити абсолютну стійкість фінансового стану підприємства, оскільки за весь період дослідження власні обігові кошти значно перевищують загальну суму запасів. В цілому показники фінансової автономії і фінансової залежності говорять про те, що станом на кінець 2022 року підприємство залежне від зовнішніх джерел фінансування, проте цей факт не перешкоджає ефективному розвитку ТОВ ВКФ «КОНДИТЕРОПТТОРГ» і пов'язаний з виплатою сум чистого прибутку засновникам материнської компанії.

4. Станом на кінець 2022 року їх вартість складає 64,9 млн. грн що на 27 млн. грн більше рівня 2019 року. Зростає і залишкова вартість основних засобів з 28,7 млн. грн у 2019 році до 82,5 млн. грн у 2022 році. Розглядаючи оборотні активи необхідно відмітити великі значення показників іншої поточної дебіторської заборгованості та грошових коштів та їх еквівалентів. Так, сума іншої поточної дебіторської заборгованості зросла з 133 до 1299 тис. грн, тобто майже у 10 разів, а грошові кошти та їх еквіваленти з 1,3 млрд. грн до 2,25 млрд грн. Загальна сума оборотних активів за період дослідження зросла на 2,1 млрд. грн і станом на кінець 2022 року складає 3,627 млрд. грн. Констатуємо, що у структурі активів відбулись певні зміни. Так, якщо у 2019 році на необоротні активи припадало 4,19% то за рахунок збільшення нематеріальних активів, основних засобів та дебіторської заборгованості їх питома вага збільшилась до 7,62%. Відповідно питома вага оборотних активів зменшилась з 95,8% до 92,3%. Така структура активів є доволі незвичною для практики фінансово-господарської діяльності, проте ще раз підкреслено, що вона відображає специфіку діяльності підприємства та в цілому характеризує значний потенціал ІТ-сектору в Україні.

5. Констатуємо позитивну динаміку основних показників звіту про фінансові результати. У 2019 р. ТОВ ВКФ «КОНДИТЕРОПТТОРГ» сформувало

обсяг виручки в розмірі 2 043 578 тис. грн. на кінець періоду дослідження (2022р.) виручка становить 4 889 357 тис. грн., що на 139,25% більше показника на початок періоду аналізу. Це вказує на здатність підприємства використовувати наявні конкурентні переваги та задовольняти потреби свого цільового сегменту ринку. Валовий прибуток ТОВ ВКФ «КОНДИТЕРОПТТОРГ» був додатним на кінець 2022 р. і становив 2457591 тис. грн. проти 909813 в 2019 році, що вказує на ефективність фінансового менеджменту на підприємстві та дозволяє створювати значну додану вартість в рамках операційної діяльності. Показники оборотності власного капіталу, трансформації та фондівдачі знаходяться на одному рівні за весь період дослідження 2020-2022 роки. Показник оборотності оборотних активів зменшився на 10 днів порівняно з 2020 роком, проте значно зменшилися показники оборотності дебіторської та кредиторської заборгованості підприємства. Так, якщо у 2020 році середній термін погашення дебіторської заборгованості складав 24 дні, то у 2022 році підвищився до 81 дня. А відповідно термін погашення кредиторської заборгованості збільшився з 40 днів у 2020 році до 100 днів у 2022 році. Збільшується також період виробничого і операційного циклів на підприємстві.

6. За результатами проведених досліджень ми можемо констатувати, що одним із основних джерел формування фінансових ресурсів підприємства є чистий прибуток, який спрямовується на поповнення власного капіталу та використовується для стимулювання ефективної роботи найманого персоналу. Слід відмітити що всі види діяльності є прибутковими для підприємства. Найбільша сума прибутку формується від основної операційної діяльності підприємства. У 2019 році цей вид діяльності сформував 547 млн. грн, у 2022 році вже 1944 млн. грн. Результат фінансових операцій є позитивний, але менше 2% від загальної суми у 2022 році. Інша звичайна діяльність є збитковою у 2019-2021 році, але сума збитку є доволі незначною: 6 тис. грн у 2019 році та 92 тис. грн у 2021 році. У 2022 році прибуток від іншої звичайної діяльності склав 2069 тис. грн. Факторний аналіз показав підвищення рентабельності власного капіталу на 0,87. Слід відмітити, що ми маємо фактори як позитивного так і негативного впливу на

рентабельність власного капіталу. Так, найбільше позитивне зростання забезпечено співвідношення капіталу до власного капіталу (0,5) та операційна рентабельність підприємства (0,38). У той же час співвідношення виручки до суми активів знизило показник рентабельності на 0,04 за 2019-2022 роки.

7. Одним із основних принципів ефективного фінансового забезпечення логістики є прозорість витрат. Підприємство повинно чітко розуміти всі етапи своєї логістичної діяльності, визначати ключові точки витрат та забезпечувати їхню контрольованість. Регулярний моніторинг фінансових показників на кожному етапі логістичного процесу дозволяє швидко реагувати на зміни та оптимізувати ресурси. Фінансове забезпечення логістики включає в себе також розробку партнерських відносин з ключовими гравцями у сфері логістики. Спільне фінансування та об'єднання ресурсів дозволяють знижувати загальні витрати та підвищувати ефективність логістичного ланцюга. Всі ці стратегічні напрямки формують комплексний підхід до фінансового забезпечення логістики. Використання передових технологій, ретельний контроль над витратами, розробка ефективних стратегій ризик-менеджменту та партнерства допомагають логістичним компаніям підтримувати стабільність та конкурентоспроможність у глобальному бізнес-середовищі. Проведені розрахунки показують, що за песимістичним сценарієм розвитку підприємства сума чистого доходу може збільшитись до 7,7 млрд. грн у 2025 році. При цьому сума чистого фінансового результату може досягти 2,87 млрд. грн.

8. Для сфери логістичної діяльності вибір оптимального методу врахування витрат повинен спиратися на найбільш суттєві аспекти, що формують собівартість: витрати на оплату праці, на підвищення кваліфікації, на послуги сторонніх організацій. Введення більш докладної класифікації і відповідного аналітичного обліку у розрізі різних видів, що надаються організацією послуг дозволить поєднувати елементи управлінського та фінансового обліку для підвищення ефективності управління фінансовими результатами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бестужева С. Теоретико-методичні аспекти вибору форми фінансового забезпечення зовнішньо-економічної діяльності підприємства. *Економіка та суспільство*. 2023. 47. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2147/2076> (дата звернення 25.10.2023 р.)
2. Бондар Ю. Структура фінансового механізму в управлінні діяльністю підприємства. *Актуальні питання права та соціально-економічних відносин*. 2023. С. 333.
3. Бражник Л. В., Аранчій Д. С., Чоп В. С. Фінансові ресурси підприємства: управління та їх вплив на фінансовий стан. *Цифрова економіка та економічна безпека*. 2023. №. 5 (05). С. 115-120.
4. Бугас В. В., Коваль А. А. Управління фінансовими ресурсами підприємства. *Modern Economics*. 2020. № 19(2020). С. 32-34.
5. Власюк Н. І. Особливості керування фінансовими ресурсами підприємства в умовах воєнного стану. *Трансформаційні процеси в економіці: від конкуренції до кооперації* (м. Хмельницький, 26 вересня 2023 р.). 2023. – С. 195.
6. Волоснікова Н., Решетняк Н., Абрамов Ф. Управління фінансовими забезпеченням підприємства у сучасних умовах. *Вісник Національного технічного університету ХПІ. Економічні науки*. –2023. №. 2. С. 37-40.
7. Дергалюк Б., Деркач Н. Фінансове планування діяльності малого підприємства. *Економіка та суспільство*. 2023. №. 57. URL: <https://www.economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3120/3043> (дата звернення 01.11.2023 р.)
8. Єрмоленко О. А. Управління фінансовими ресурсами підприємства. *Scientific discussions and solution development* (December 05 – 07, 2022, Graz, Austria). 2022. Р. 36-38.
9. Заплатинський М. В. Проблеми фінансового забезпечення інноваційної діяльності підприємств в Україні. *Агросвіт*. 2020. № 4. С. 83–90.

10. Захарова Н. Ю. Значення фінансової стратегії в системі управління сучасним підприємством. *Економічні горизонти*. 2023. №. 2 (24). С. 39-49.
11. Захарченко Т. Управління фінансовим забезпеченням підприємств в сучасних умовах. *Innovation and Sustainability*. 2022. №. 2. С. 199-204.
12. Іпполітова І. Я., Селезньова Г. О. Проблеми та необхідні умови розвитку інноваційного підприємництва в Україні. *Економічний розвиток і спадщина Семена Кузнеця*. 2020. С. 204–205.
13. Каранковський А. О., Побережний А. А. Економічна сутність фінансового забезпечення підприємницької діяльності. *Проблеми та перспективи розвитку бізнесу в Україні*. (2 березня 2023 року м. Львів). 2023. С. 167-172.
14. Килин О. В., Косач М. М. Механізм управління фінансовими ресурсами підприємства. *Science, trends and perspectives of development* (February 21–23, 2022 Budapest, Hungary) . 2022. С. 64-67
15. Клименко Д. М. Теоретичні підходи до визначення сутності поняття фінансова діяльність підприємств. *Цифрова трансформація та диджитал технології для сталого розвитку всіх галузей сучасної освіти, науки і практики*. 2023. URL: https://repo.btu.kharkov.ua/bitstream/123456789/29365/1/zbior_prac_tom_2_260120_23-70-74.pdf (дата звернення 12.11.2023 р)
16. Кундєєва Г.О., Ісмаїлова Л.Р. Стратегічне управління джерелами фінансового забезпечення операційної діяльності підприємства. *Дослідження фінансових інституцій та інструментів розвитку держави, територій та суб'єктів господарювання: теоретичні, методологічні та практичні аспекти* (18 лютого 2022 року м. Одеса). 2022. С. 41-44
17. Машлій Г. Б. Управління ефективністю формування та використання фінансових ресурсів підприємства. *Міжнародна наукова інтернет-конференція* (6-7 лютого 2023 р.). Вип. 64. 2023. С. 121-125
18. Мухіна М. М. Фінансове забезпечення розвитку підприємств торгівлі як запорука фінансової безпеки. *Підприємництво і торгівля: тенденції розвитку* (19-20 травня 2022 року, м. Одеса). 2022. С. 134.

19. Нечипоренко А. В., Рибалкіна А. О. Теоретичні аспекти формування та використання фінансових ресурсів підприємства. *Ефективна економіка*. 2020. №11. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8361> (дата звернення: 26.12.2023).

20. Педченко Н. С. и др. Інтегральна оцінка ефективності та результативності управління фінансовими ресурсами підприємства. *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі*. 2020. № 3 (99). С. 39-47.

21. Перестюк В. С., Сологуб Т. А. Управління фінансовими ресурсами підприємства: організаційні аспекти та ефективність. *Безпекові аспекти управління організаціями в умовах війни*. 2023. С. 88-90

22. Постолюк Д. Вплив фінансового забезпечення на розвиток підприємств в Україні. *Актуальні питання права та соціально-економічних відносин*. 2023. С. 400-405.

23. Рисований А.В. Сутність фінансової підтримки логістичної діяльності торговельного підприємства. *Матеріали науково-практичної конференції викладачів, аспірантів та студентів Сумського НАУ* (25-28 квітня 2023 р.). Суми. 2023. С.475

24. Рисований А.В. Моделювання логістичної діяльності та прогнозування фінансових результатів діяльності. *Матеріали V Міжнародна науково-практична конференція "GLOBAL SCIENCE: PROSPECTS AND INNOVATIONS"*, 28-30.12.2023 Ліверпуль, Великобританія. URL: <https://sci-conf.com.ua/v-mizhnarodna-naukovo-praktichna-konferentsiya-global-science-prospects-and-innovations-28-30-12-2023-liverpul-velikobritaniya/> (01.12.2023 р.)

25. Рогач С. Економічна ефективність використання фінансових ресурсів підприємства. *Економіка та суспільство*. 2023. №. 55. URL: <https://www.economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2819/2739> (дата звернення 25.10.2023 р.)

26. Румик І. І., Пилипенко О. О. Фінансове забезпечення підприємств: можливості використання когнітивного моделювання. *Вчені записки Університету «КРОК»*. 2022. №. 2 (66). С. 44-52.

27. Самошкіна І. Д. Теоретичні засади забезпечення фінансової стійкості підприємства. *EDITORIAL BOARD*. 2022. С. 132 – 140.
28. Солодовнік О. Фінансове забезпечення сталого розвитку підприємств. *Економіка та суспільство*. 2023. №. 49. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2300/2221> (дата звернення 15.10.2023 р.)
29. Східницька Г. В., Кондратюк К. В. Концептуальний інструментарій покращення управління фінансовими ресурсами на підприємстві. *Стратегічні пріоритети розвитку обліку, аудиту та оподаткування в умовах глобалізації*. 2022. С. 103-107
30. Тітенко З. М. Фінансове забезпечення інвестиційної діяльності підприємств. *Фінансові механізми сталого розвитку України в умовах сучасних викликів*. 2023. С. 328 - 333.
31. Томашевська А. В., Жук О. І. Управління фінансовими ресурсами підприємства в умовах кризи. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону*. 2022. Вип. 18(1). С. 60-67.
32. Томашук І. В., Томашук І. О. Оцінка фінансового забезпечення функціонування та розвитку сільськогосподарських підприємств. *Modern Economics*. 2022. № 34(2022). С. 104-115.
33. Федорова О. Г., Зуєва А. С. Проблеми організації управління фінансовими ресурсами підприємства в реаліях сьогодення України. *Modern research in world science* (July 10-12, 2022, Lviv, Ukraine). 2022. С. 1028-1031
34. Шаповал О. А. Ключові аспекти управління фінансовими ресурсами в сучасних умовах. *Таврійський науковий вісник*. Серія: Економіка. 2022. №. 13. С. 150-154.
35. Шульга О. А. Напрямки удосконалення організації фінансового планування діяльності підприємства. *Підприємництво та інновації*. 2023. №. 26. С. 58-62.

36. Al-Hashimy H. N. H The Impact of Financial Management Elements and Behavioral Intention on the Financial Performance. *International Journal of Scientific and Management Research*. 2022. T. 5. №. 12. P. 117-149.
37. Alieva S. S. Effectiveness Of Financial Resources Use–Enterprise Development Potential. *EUROPEAN JOURNAL OF BUSINESS STARTUPS AND OPEN SOCIETY*. 2023. T. 3. №. 11. P. 15-18.
38. Astuty W. et al. Does enterprise resource planning lead to the quality of the management accounting information system? *Polish Journal of Management Studies*. 2022. T. 25. №. 2. P. 93-107.
39. Grundy T., Johnson G., Scholes K. Strategic Financial Management. *Bachelor of Business Administration Programme Code: BBA Duration–3 Years Full Time*. 2022. T. 2. №. 1. P. 15-22.
40. Ikromovich E. I., Rasuljon S. Improvement of Financial Management in Agro Business Enterprises. *European Journal of Business Startups and Open Society*. 2022. T. 2. №. 4. P. 33-38.
41. Murray D. E. Managing Resources and Financial Planning. *English Language Program Administration: Leadership and Management in the 21st Century*. 2023. P. 247-266.

Додатки